

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt

Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
za Jugoslavijo letno 5000 dinarjev

P. b. b.

LETNIK XLII.

CELOVEC, PETEK 12. JUNIJ 1987

ŠTEV. 24 (2331)

Ravnatelj dr. Vospersnik na manjšinskem simpoziju: „Pedagoški model ogroža obstoj koroških Slovencev!“

„Pedagoški model, ki ga hočejo vpeljati na dvojezičnih ljudskih šolah, ne odklanja samo slovenska narodnostna skupnost in z njo domala vsi dvojezični učitelji, ta model je tudi zelo sporen med koroškimi in avstrijskimi osebnostmi ter institucijami, ki v segregaciji otrok ne vidijo možnosti daljnosežnejšega reševanja šolskih vprašanj na Koroškem!“

To jasno stališče ravnatelja Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu dr. Reginalda Vospersnika k aktualni razpravi o dvojezičnem šolstvu je bilo v ospredju mednarodnega manjšinskega simpozija v Neumarktu na Štajerskem.

Vospersnik je v okviru tega simpozija v svojem referatu o položaju koroških Slovencev podal tudi širok zgodovinski prikaz in pri tem omenil sporno vlogo učiteljev, posebno na ljudskih šolah. Dr. Vospersnik je s tem v zvezi menil, da so bili skoraj vsi učitelji nacisti. Pedagoški model po mnenju Vospersnika ogroža nadaljnji obstoj koroških Slovencev ter je obremenjen s hipotezo, „še vedno ne premagane fašistične preteklosti“.

Kot ravnatelj slovenske gimnazije je dr. Vospersnik še zagotovil, da na tej šoli vzgajajo dijake za dobre Avstrijce, hkrati pa tudi za dobre Slovence. Pozitivno je ravnatelj Vospersnik ocenil tudi delovanje slovensko-nemškega koordinacijskega odbora krške škofije. Kulturno življenje slovenske narodnostne skupnosti je ocenil ko pestro in razgibano, dodal pa je, da gospodarsko moč Slovencev čisto precejnjujejo.

Kot je bilo pričakovati, so politiki koroških deželnih strank (Schantl – SPÖ, Uster – ÖVP, Schretter – FPÖ) in zlasti še poslovodeči predsednik Deželnega šolskega sveta Kircher živčno reagirali. S šibkimi argumenti so zagovarjali sporni pedagoški model in s tem ločitev otrok na paralelne razrede. Mlajši udeleženci seminarja so tem argumentom in polemičnim izjavam sledili z začudenjem in nerazumevanjem.

Vospersnikov nastop na tem med-

narodnem manjšinskem seminarju je spet opozoril avstrijsko javnost na pereč problem dvojezične šole na Koroškem. Jasno stališče ravnatelja slovenske gimnazije pa je tudi močno odmevalo v avstrijskem časopisju, ki je – v nasprotju s koroškimi časopisi – stvarno poročalo o odklanjajočem stališču Slovencev k vprašanju pedagoškega modela.

Ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, dr. Reginald Vospersnik, je zavzel jasno stališče k pedagoškemu modelu.

„Hočemo dvojezična krajevna imena“. Mladina je podkrepila svoje želje z dejanji.

„Dvojezičnost naj se vidi“

Podjuna je lepa. Ne samo njene planine, njene ravnine, potoki in jezera. Toda kaj bi bil „Jauntal“ brez „Podjune“, kaj Južna Koroška brez slovenske kulture? Podjuna govori in živi v dveh jezikih. Zato so mladi koroški Slovenci na binkoštni ponedeljek dopolnili številne enojezične krajevne napise in kažipote z manjkajočimi slovenskimi imeni. Napravili so to v javni akciji, na miroljuben način. Simbolično so pokazali, da je sožitje dveh jezikov in narodov stvar, ki je možna in za katero se splača delati.

Druge po Evropi za binkošti ljudje demonstrirajo za uničenje bomb in raket, na Južnem Koroškem pa se je nad 120 kolesarjev vozilo po dveh progah – od Suhe in Železne Kaple proti Šentprimozu – odstranjevali so predsoedke in podkrepili zahtevo po manjšinskih pravicah in mirnem sožitju.

Že ob devetih dopoldne so se prvi kolesarji odpeljali iz Suhe proti zahodu, pridruževali so se jim novi in skupno so se ustavljali na začetkih in koncih vasi, da so vsaj za nekaj ur krajevne table ustrezale svojemu dvojezičnemu okolju.

Vse je potekalo v miru, v dobrem, samozavestnem razpoloženju. Prebivalstvu so delili letake in opozarjali, da narodna skupnost ne more preživeti, če ni enakopravna večinskemu narodu (?). Opozorili so, da so dvojezični napisi, ki jih v tem, sicer zoženem obsegu predvideva Zakon o narodnih skupinah le na eni šestini dvojezičnega področja, da pa bi morali biti po 7. členu Avstrijske državne pogodbe povsod tam, kjer živi slovensko ali dvojezično prebivalstvo. „Dvojezični napisi nikomur ne škodujejo, vendar pripadnikom manjšine dajo občutek, da so priznani

v svoji deželi. Ponosni bi morali biti na dvojezični značaj Koroške, zato – DVOJEZIČNOST NAJ SE VIDI!“ je mladina napisala v letaku.

Najbolj so se na akcijo pripravljali dunajski študentje, glavni udeleženci akcije, na katero so pozivali oba študentska kluba iz Gradca in Dunaja, Koroška dijaška zveza in Zveza slovenske mladine, pa so predstavljali mladinci in mladinke z dvojezičnega podeželja – torej ne študenti in dijaki.

Potrebnost akcije je v zaključnem govoru v Šentprimozu počrtal predsednik dunajskih študentov in študentk Stanko Gregorič, ko je menil, da ne moremo pasivno gledati, kako nam postopoma jemljejo pravice. Pravice se je treba posluževati, sicer si vedno znova prizadet.

V posebnem pismu avstrijskemu kanclerju Franzu Vranitzkemu, ki so ga mladinci sprejeli ob zaključku akcije v Šentprimozu, ugotavljajo, da so z javno olepševalno akcijo hoteli opozoriti na pomanjkljivosti avstrijske manjšinske politike, ki še 32 let po podpisu Avstrijske državne pogodbe obveznosti do slovenske narodne skupnosti ni izpolnila.

Vinko Wieser

Slovenci za resen dialog s koroškimi strankami!

Slovenska narodnostna skupnost se je vedno izrekala za dialog s politično odgovornimi v deželi. V koroškem deželnem zboru zastopane stranke naj zaradi tega končno odstopijo od „politike oznanjanja“ in omogočijo resen dialog s predstavniki koroških Slovencev.

To je izjavil tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, dr. Marjan Sturm, v imenu te osrednje organizacije v sporočilu za koroški in avstrijski tisk.

Sturm je s to izjavo v prvi vrsti odgovoril na najnovejšo agresivno izjavo nekaterih koroških politikov k manjšinskemu vprašanju.

Prvi korak k resnemu dialogu med koroškimi strankami in zastopniki koroških Slovencev bi bil preklic diskriminirajočih izjav na račun vodje manjšinskega šolskega oddelka pri Deželnem šolskem svetu za Koroško, dvornemu svetniku dr. Valentinu Inzku.

„Dr. Inzko je svojo funkcijo kot vodja manjšinskega oddelka izvrševal vedno kompetentno, strokovno in nadstrankarsko. Uživa polno zaupanje slovenske narodnostne skupnosti in osrednjih organizacij“, piše v izjavi Zveze slovenskih organizacij.

Deželni šolski svet naj podvzame vse za izboljšanje vzdušja in s tem omogoči dr. Inzku, da nadaljuje svojo z veliko odgovornostjo povezano delo kot vodja manjšinskega oddelka pri Deželnem šolskem svetu, je ob koncu rečeno v tiskovni izjavi.

Kot je znano, je dvorni svetnik dr. Inzko zaprosil za predčasno upokožitev, ker ni več videl potrebnih možnosti v Deželnem šolskem svetu, da bi v funkciji vodje tega oddelka plodno izvrševal svoje delo.

PREBERITE

na strani

- 2 Berlinski študentje spoznavali razmere na Koroškem
- 3 Slovenci v Celovcu – provokacija ali obogatitev?
- 4 Oder mladje: Sodobna uprizoritev Župančičeve Dume
- 5 Avstrijski umetniki podpirajo manjšine
- 6 Zadrugi list
- 7 Kje v Jugoslaviji dobite neosvinčen bencin?
- 8 Boks: Wieser in Oraže zmagala na Žihpoljah

Sezona štehanja v Ziljski dolini

V Ziljski dolini se je na binkoštno nedeljo začela sezona štehanja. Stari ziljski običaj je tudi letos v Bistrici na Zilji privabil veliko število gledalcev, ki so uživali ob napetem tekmovanju. Prvo štehanje v letošnji sezoni se je izteklo v družabnostnem okvirju.

Salzburški zgodovinar prof. dr. Gerhard Botz:

„Tudi častitljiva nemška Wehrmacht se je umazala ob vojnih zločinih!“

Tiskovna agencija ljudske stranke ga je pretkel teden psovala z „zadostno znanim protiwaldheimskim agitatorjem in Singerjevim konfidentom“; tarča teh napadov je bil prof. dr. Gerhard Botz, vodja salzburškega univerzitetnega inštituta za sodobno zgodovino, ki se je pretekli teden v okviru televizijske diskusije „Club 2“ „upal“ blamirati reakcionarnega poluradnega avstrijskega vojnega zgodovinarja Rauchensteinera ter mu očitati neznanstvenost (– „kako je mogoče v treh dneh pregledati vojaške arhive v Beogradu in potem ugotoviti, da ni nikakršnih za Waldheima obremenilnih dokumentov?“ –). Botz sam je nato predložil gradivo, ki bolj kot je to nekaterim krogom ljubo, ponazarja in potrjuje obremenjenost sedanega avstrijskega predsednika. Zategadelj torej tudi na začetku omenjeni vročini medijski izpadi vodstva ÖVP.

Nemška Wehrmacht in „Endlösung“ na Balkanu

Na posebnem predavanju na dunajski univerzi dva dni navrh je prof. Botz zainteresirani javnosti bolj podrobno posredoval svoje izsledke proučevanja materiala ter ugotovitve, ki jih je mogoče postaviti na tej podlagi. Pri tem je osrednjega pomena zgodovinsko neoporečno dejstvo, da so splošne enote nemške vojske, tako imenovanega Wehrmachta, predvsem na vzhodni in na južni fronti, nasploh pa povsod tam, kjer so delovala odporiška gibanja, vodile brutalno vojno ter bile vpletene v dogajanje in vojne zločine, za katere je pozneje dolgo časa veljalo, da so jih zakrivilo samo SS enote in Gestapo ali posebni oddelki. To velja na primer za vojno na jugoslovanskih tleh, kjer je nemška vojska za vsakega padlega nemškega vojaka obračunala s civilnim prebivalstvom v razmerjih 1:50 ali 1:100. Dejansko gre za genocid, saj je maščevanje nad neudeleženim civilnim prebivalstvom v nasprotju z vsemi vojnimi konvencijami. Z ukazanim maščevanjem nad prebivalstvom pa so se Nemci na tihem (že leta 1941) lotili tudi uničevanja Židov na Balkanu (npr. v Šabcu): Enote nemške Wehrmacht, tako trdi Botz, so najprej začele s „pospravljanjem“ Židov ter to početje

deklarirale kot „Sühnemaßnahmen“. Razen tega so splošne enote že od začetka okupacije Jugoslavije (in pozneje tudi Grčije) imele glede postopanja proti civilnemu prebivalstvu jasna tozadevna navodila. Nemška Wehrmacht je torej v tem sklopu z načrtnim iztrebljanjem velikega dela civilnega prebivalstva odigrala bistveno vlogo pri tako imenovani dokončni rešitvi židovskega vprašanja ter pri ustvarjanju novega življenjskega prostora za „Herrenvolk“ na vzhodu in na jugu.

Popolnoma razumljivo in utemeljeno je torej, da Američani v zvezi s temi dejstvi očitajo Waldheimu involvacijo v vojne zločine, je dejal Botz. Pri tem jim ne gre za to, ali je bil takratni nadporočnik sam udeležen pri teh delikatih ali je samo vedel zanje – oboje obremenjuje. Dejansko je bil Waldheim na svojem službenem mestu eden najbolje informiranih oficirjev svojega armadnega oddelka, tako Botz, saj je ravno na tem mestu (IC/AD) bilo stičišče informacijskih tokov tako za politične sankcije kakor tudi za vojaške operacije.

Nehati s pravljico nedolžnostjo...

Dejanski problem današnjega časa kajpada niso le osebnosti Waldheimovega kova. To je postalo jasno tudi ob izvajanjih prof. Botza. Tu gre v prvi vrsti za dejstva, o katerih je v Avstriji še dandanes težko problematizirati, medtem, ko so ostalemu svetu od Vzhoda do Zahoda že dolgo časa jasna in neoporečna. Neznano ali pa „pozabljeno“ je na primer, da je tudi Wehrmacht predvsem na Vzhodu in na Balkanu vodila zločinsko vojno, da ni bila zgolj „častitljiva“ vojaška formacija, ki z zločini in svinjarjami ne bi imela opravka (– tako jo še danes mnogi pravljico-nedolžno malikujejo in očitno tudi sami sebe, češ saj so šli samo pogum, vojaška čast in poslušnost...–), pač pa je bila v prvi vrsti instrument nacistične, rasiistične iztrebljevalne politike. Kajpada tudi ni čuda, pravi Botz, da v zvezi z uničenjem evropskih Židov do zdaj ni bilo temeljite dokumentacije; prvo obširnejše delo je šele nekaj let prevedeno iz angleščine. Tudi to je zgovoren odnos do preteklega zgodovine.

I. Sch.

Kolesarji se bližajo Sentprimozu

„Dvojezičnost naj se vidi“

● Kdor v ponedeljek ni bil zraven, je zamudil simpatično akcijo mladih ljudi, ki se zavedajo, da imajo vse kulture in vsi jeziki svojo vrednost. Bilo je nad 120 kolesarjev. Vozili so za boljšo duhovno kulturo v deželi in si hkrati krepili telo.

● Vsi so prišli zdravi v Sentprimoz, le neki Kapelčan si je ob drobnem trčenju potolkel kolena in lakie.

● Svojo izjemno vlogo na Južnem Koroškem je spet potrdil žitajski župan Michael Posod, ko je v Miklavčevem stopil pred enojezično tablo, da bi jo ubranil dvojezičnosti. Kolesarje iz kapelških grap je svaril, naj ne

da je ne razumejo ali pa nočejo razumeti. Sicer bi morali vedeti, da je bila želja mladine po dvojezičnosti od srca, kot prispevek k razvoju dežele. Monokulture nikjer niso dobre.

● Dva tajnika osrednjih organizacij sta ob akciji pokazala svojo povezanost z mladino in potrebo po dvojezičnosti: Franc Wedenig (NSKS) in Janko Malle (SPZ). Tudi športno sta se izkazala. Nobenega klanca se nista ustrašila.

● Kolesarska vožnja je bila izredna prilika za izmenjavanje izkušenj in mnenj. Eden izmed udeležencev je vedel povedati, da so že pred leti govo-

rili o podobni javni akciji, da pa tedaj še ni bilo tiste samozavesti med mladino kot danes.

● za prihodnje leto napovedujejo mladinci podobno kolesarsko vožnjo za Gure in Rož.

Z vrvicami in žico so bila pritrjena slovenska imena, napisana na stiropor in lepenco

vznemirjajo dežele, kajti to bi lahko škodovalo mešanemu podjetju. Kolesarji so zabili dva kola, pritrjili slovenski napis in se peljali naprej proti drugim vases.

● Če sedaj vodilni politiki v deželi iz svojih pisarn ugotavljajo, da so bile to akcije za prazen nič („demonstracija samo zaradi demonstracije“, „provokacija“...), moremo samo ugotoviti,

Tožnik Feldner pri svojih procesih ni bil navzoč

V petek so bili v Celovcu in na Dunaju napovedani kar štirje procesi, z skupnim imenovalcem: tožnik je bil predsednik KHD Josef Feldner. V vseh štirih primerih se čuti žaljenega časti, značilno pa je bilo, da se kot tožnik v vseh štirih primerih ni pojavil pred sodiščem. Proces na Dunaju, kjer bi se moral zagovarjati prof. Janko Messner, (v listu „Magazin“ je objavil odprto pismo, v katerem ugotavlja, da je bil citat v KHD-jevskem listu „Ruf der Heimat“, po katerem bo mogoč mir v deželi le tedaj, če enega naroda ne bo več, „proklamacija legalnega genocida“) je bil sploh prestavljen. Prav tako tudi v Celovcu ni prišlo do procesa proti „KTZ“, v kateri je bil objavljen članek, ki se je ukvarjal „z duhovnim onesnaževanjem okolja“ v zvezi s politiko KHD-ja.

Druga dva procesa sta bila v Celovcu. Nista pa bila zaključena, temveč preložena na še neznan termin. Dr. Inzko in dr. Waldstein, ki ju Feldner toži zaradi članka v „Kirchenzeitung“ (če bi se uresničili ločitveni modeli, bi to privedlo do apartheidskih razmer na Koroškem), sta sicer ponudila poravnavo („Nikogar nisva hotela osebno žaliti, ostajava pa pri vsebinski ugotovitvi“), toda Feldnerjev pravni zastopnik jo je odklonil. Salzburški antifašist Steindorfer, ki je bil v pismu bralcev označil politiko KHD-ja kot kabaretiistično, pa sam ni soglašal s poravnavo in je zahteval, da sodnik med drugimi povabi kot prič tudi nekdanjega kanclerja Kreiskega, ki bi lahko dokazal, da „Ruf der Heimat“ npr. v poročilu o obisku delegacije KHD-ja pri Kreiskem potvarja resnico.

(Če je preveč, pa daj zadnji polstavek“ npr. v poročilu o obisku deleg. KHD-ja pri Kreiskem proč.!!!)

Nekaj slovenskih krajevnih imen žal že uro po akciji ni bilo mogoče več prebrati. Simpatična in miroljubna akcija, ki ni poškodovala nikakršne javne imovine, je določenim nestrpnim pač še prevelik trn v peti.

Pri uradni manjšinski politiki, ki ne pospešuje dvojezičnosti, se temu tudi ne čudimo. Je pa kljub temu pretresljivo, kako netolerantni so še ljudje po vaseh.

Toda nestrpnost ne more umiriti v popuščanju, umirjeni in izolirani bodo le, če bodo morali navaditi na dvojezičnost tudi v javnem življenju.

Novi konzul Franc Mikša obiskal ZSO

Novi konzul SFRJ v Celovcu Franc Mikša (slika) je v sredo dopoldne obiskal sedež Zveze slovenskih organizacij na Koroškem v Celovcu. Poleg njega je tajnik ZSO dr. Marjan Sturm s sodelavci pozdravil tudi generalnega konzula Boruta Milavčiča. Goste je informiral o aktualnih vprašanjih slovenske narodnostne skupnosti. Konzul Mikša manjšinsko vprašanje na Koroškem ter koroško in avstrijsko politiko dobro pozna, saj je bil več let član Republiškega komiteja SRS za mednarodno sodelovanje.

Berlinski študentje spoznavali razmere na Koroškem

Berlinski študentje (Freie Universität Berlin), ki so pred kratkim za teden dni obiskali Koroško, so se odločili za nov način študija in turizma.

Študij v seminarskih prostorih dopolnjujejo s študijem med prebivalstvom. Ker pa se zanimajo za sožitje narodov, se niso povezali samo s turškimi, jugoslovanskimi, španskimi in drugimi delavci v Berlinu, temveč tudi s celovško univerzo in na Koroškem preizkusili nov način turizma.

Ob spremstvu profesorjev dr. Dietmarja Larcherja in dr. Petra Gstettnerja in celovških študentov so se nekoliko oddaljili od turističnih centrov in površnega uradnega obraza Koroške. Obiskali so bivše taborišče na ljubeljskem prelazu, govorili so z neko bivšo privrženko nacistov, bili so na Krnskem gradu, na Štalenski gori, se v Djekšah pogovarjali o turških vpadih, spo-

znali Tovarno celuloze Obir, Peršmanov muzej in dvojezično ljudsko šolo v Sentjakobu.

Ob zaključku njihovega bivanja na Koroškem jih je domač novinar vprašal, če so opazili kakršnokoli sovražstvo na Koroškem. „Sovražstva ne, toda življenje ni brez napetosti“, je bil odgovor. Kajti napojljivo zanje je, da npr. občinski svet z večino odkloni dvojezične napise v ljudski šoli v Sentjakobu, čeprav je učiteljski zbor za take napise. Sploh se jim je zdelo neverjetno, da sprejmejo tak sklep ne da bi se prej pogovorili z učitelji.

Spoznali so Koroško na svoj način. Nekaj svojih pripomb bodo zbrali skupaj s celovškimi študenti v priročniku za „alternativno spoznavanje Koroške“. Že prej so bili koroški študenti v Berlinu. Vse te študente povezuje enako vrednotenje kultur.

Kaj zares piše v študiji „Slovenci v Celovcu“?

Raziskava z naslovom „Slovenci v Celovcu“ predstavlja v posebnem prispevku življenjske pogoje slovenskogovorečega oz. dvojezičnega mestnega prebivalstva ter v obsežni razpravi upošteva navzočnost slovensčine v tej občini. Po podatkih ljudskega štetja iz leta 1981 živi v koroškem glavnem mestu okrog 7% koroških Slovencev. Ta del slovenske narodne skupnosti pade celo skozi rešeto Zakona o narodnih skupinah v Avstriji. Močno priseljevanje Slovencev v glavno mesto pogojuje predvsem gospodarski razvoj koroškega osrednjega prostora. Avtor dr. Franc Merkač zato v študiji ocenjuje, da znaša število prebivalstva občine Celovec, ki ima določeno znanje slovensčine, 10.000 oseb. Poleg nezadovoljivega pravnega položaja so v raziskavi opisani še drugi problemski sklopi kot na primer dejstvo, da slovenski otrok v Celovcu do 10. leta ne najde nobene možnosti za učenje slovensčine v okviru javnega šolskega sistema. Do danes na najvišji deželni politični ravni želijo po dvojezični ljudski šoli niso ugodili. Tako je vsakodnevna praksa, da se slovenski otrok na ljudski šoli v Celovcu uči sicer nemško in angleško, svojega rodnega jezika pa ne! Trenutno skušajo razne iniciative staršev premostiti to socializacijsko vrzel s privatnimi izobraževalnimi ponudbami (dvojezična otroška vrtca, dodaten slovenski pouk za šolarje, ipd.).

Slovenskogovoreče prebivalstvo mesta Celovec se razlikuje od skupnega mestnega prebivalstva med drugim po tem, da ima večji delež oseb zaključeno visokošolsko izobrazbo (9% napram 5,9%), da je večji tudi delež zaposlenih (52% napram 44%) ter da pri njem pogosteje naletimo na poklicni profil strokovnih in vodilnih poklicev in učiteljev.

Pretežni del slovenskogovorečega prebivalstva v Celovcu stanuje v naseljenem pasu, ki poteka od mestnega okraja Waidmannsdorf/Otoče preko centra v smer St. Peter/Sentpeter. Letno se priseli okrog 800 oseb iz dvojezičnega ozemlja Južne Koroške v Celovec.

Celovec je kulturno, politično in gospodarsko središče tudi za koroške Slovence. Od skupno 36 slovenskih kulturnopolitičnih organizacij in društev, ki imajo sedež v Celovcu, so tri ali štiri izrazito regionalnega značaja. Raziskava o kulturnem življenju Slovencev v Celovcu je med drugim pokazala, da se v mestu sicer pogosto vrstijo slovenske prireditve, vendar je slabo razvita dejavnost slovenskega kulturnega življenja v posameznih

mestnih okrajih. Bistveni momenti, ki ovirajo razcvet slovenskega kulturnega delovanja v celovškem okolju, so razdrobljenost Slovencev po celnem mestu ter manjkajoči prostori.

V raziskavi so predstavljeni važni nosilci slovenskih dejavnosti v mestu. Pravtako so posebno upoštevana dvojezična krajevna imena in dvojezični topografski napisi ter razne oblike dvojezične komunikacije v mestni občini.

Socializacija Slovencev v Celovcu je paradigmatično opisana na podlagi intervjujev (skupno nad 50). Pri tem se je pokazalo, da so akulturacijski in asimilacijski procesi v Celovcu opazni najmanj v taki meri, kot pa na dvoje-

zičnem ozemlju Južne Koroške. Tipičen jezikovni razvoj se prične pri slovenskih otrocih v Celovcu sprva v slovenski oz. dvojezični družini. Ko otrok naveže stike s sosedomi otroci in ko vstopi v otroški vrtec, pridobiva nemščina na veljavi, v ljudski šoli pa postane dominanten jezik. V tej dobi nemščina pogosto izpodriva slovensčino tudi v družinski komunikaciji.

Celovška javnost le malo ali pa sploh ne upošteva želje koroških Slovencev po dvojezični komunikaciji. To otežkoča vzpostavitev medsebojnih odnosov med narodnima skupinama. Mesto pa bi ta čas imelo najboljše pogoje (mednarodna pobrate-

nja z mesti, središče skupnosti Alpe-Jadran), da bi pokazalo pripravljenost za razvoj slovenske narodne skupnosti v Celovcu (etabliranje javne dvojezične ljudske šole, pospeševanje slovenske kulturne dejavnosti, nastavev referenta za manjšinsko-večinska vprašanja ipd.). Zavest, da je bil Celovec v prejšnjem stoletju v središču vseslovenskega kulturnega dogajanja je pravtako zbledela kot zavest o slovenskih krajevnih imenih v občini. Opazno pa je nekako prebujanje Slovencev v Celovcu predvsem pri srednji generaciji. Mnogi so si izbrali Celovec za kraj stalnega bivanja in hočejo ta življenjski prostor kot Slovenci tudi sooblikovati.

Slovenci v Celovcu - provokacija ali obogatitev?

Študija „Slovenci v Celovcu“ dr. Franca Merkača je nekatere mestne in deželne politike hudo razdražila. Sicer zapirajo oči pred dejstvi, zdaj pa jih je študija tako splasila, da tresejo svoje glave in menijo, da ne more biti, kar ne sme biti: Slovenci v Celovcu? Nezaslišano. Na tisoče ljudi v glavnem mestu, ki slovensčino govorijo ali jo vsaj razumejo? Neverjetna provokacija. Somešanje in someščani, ki želijo za svoje stroke dvojezično ljudsko šolo v Celovcu? Malopridni marksistično-leninistični ma-never. Raziskava imen, ki dokaže, da so obstajale ali še obstajajo za predele mesta tudi slovenske oznake? Plačana slovenskonacionalna propagandna dejavnost.

Če KHD s takimi nevalificiranimi izjavami razne etnopolitične klimo v deželi, se to ujema z izkušnjami, ki jih imamo s tem društvom že dolga leta. Človek pa se začudi, če teden dni po izjavi KHD-ja izraža taka stališča tudi celovski župan: ali določa KHD zdaj tudi že manjšinsko poli-

tiko v glavnem mestu? Ali naj bi zdaj ugled v svet odprtega evropskega mesta Celovec žrtvovali diktatu neškodljive ideologije?

Nimogoče pričakovati, da bi strankarski politiki znanstvene raziskave stvarno ocenjevali. Kako naj ocenijo tudi študijo, ki gradi na množičnih intervjujih in poizvedovanjih na licu mesta in ki proučuje stanje daleč pod površjem sicer običajnih uradnih razglasov in statistik? Razumljivo je tudi, da politiki o politiki, ki izhaja iz potreb občanov, le govorijo in je ne urednijo; za urednjenje bi morali namreč upoštevati tudi empirično raziskane želje prebivalstva. Te pa bi politike gotovo bolj vznemirjale, kot urednjenje svojih lastnih mnenj in želja. Kulturna pluraliteta in jezikovna toleranca naj ne bi bili le temi za namizne govore pri alpe-jadranskih srečanjih in prazničnostih med pobratenimi mesti. S tem bi morali začeti v „lastni hiši“, in imeli bi tudi drugim kaj pokazati. Kulturni potreb jim ne bi bilo treba gostobesedno opisovati tako, da jih s tem v bistvu zanikajo. Dosti žalostno je, da je

potrebna še študija, ki jo je plačalo ministrstvo, da sploh začnejo govoriti o eksistenci koroških Slovencev v glavnem mestu dežele. Slovenci živijo v svojem glavnem mestu v defenzivi, po geslu: samo nevidni in neslišni Slovenec je dober Slovenec v Celovcu. Ob primeru reakcij politikov na študijo smo ponovno doživeli, kako je manjšina potisnjena v defenzivo in do kakšnih težav pride, če poskusi označiti glavno mesto dežele tudi kot svoj lastni življenjski in razvojni prostor in če skušajo to mesto tudi sooblikovati. Je bilo to potrebno? Ali pa ne mislite tudi vi, gospod župan, da bi predstavniki glavnega mesta domovini bolj koristili in pripomogli deželi do boljšega glasu v mednarodni in znanstveni javnosti, če bi podpirali želje manjšine in dobrohotno pospeševali dvojezičnost? Kdo ali kaj pravzaprav sili celovške mestne politike, da s pozno varuhov nemške monokulture enostavno pohodijo samoumevne želje po dvojezični izobrazbi in po vidnem spoštovanju slovenskega jezika in kulture? Ali naj tako ravnanje zagotovi „življenjsko kvaliteto“ in „evropsko zrelost“?

Minuli konec tedna je preko 1000 slovenskih družin sprejelo v goste nekdanje gostitelje izseljencev v Srbijo. „Napravite mi to deželo nemško!“, je bil Hitlerjev ukaz ob priliki

obiska v Mariboru. Že spomladi 1941 se je začelo izseljevanje v Srbijo, najprej je bila na vrsti napredno misleča inteligenca iz Štajerske in Gorenjske, nato pa kmečko prebivalstvo iz Posa-

Pred 46 leti je Zofija Damjanovič (levo) sprejela na svoj dom pregnano Sitarjevo družino. Od takrat se z vlakom bratstva vedno obiskujejo. Sedaj tudi že njihovi otroci.

vja, da so na njihovo zemljo lahko naselili kočevske Nemce v zahvalo za njihovo petokolonaštvo in zvestobo Tretjemu rajhu.

Dva kilometra dolg vlak je prejšnji petek pripeljal v Krško preko 1800 nekdanjih gostiteljev iz Srbije. Tu se je razdelil na tri, ki so krenili do končnih postaj, do Maribora in Jesenic. Kar 36 slovenskih občin – pobratenih s srbskimi – je sprejelo goste. Tisoči objemov, stiskov rok in solza...

Poroča naš dopisnik Lado Stružnik:

Med njimi niso bili le tisti, ki so v tistih težkih časih med vojno prostovoljno in širokosrčno na svoje domove sprejeli pregnane slovenske družine, ampak tudi njihovi otroci in vnuki, ki nadaljujejo tradicijo teh medsebojnih obiskov. Štiri dni so bili gostje tistih Slovencev na Štajerskem in Gorenjskem ter njihovih potomcev, ki so morali med vojno zapustiti svoje domove in oditi v pregnanstvo v Srbijo.

Ta nenavadni vlak, ki mu menda ni para na svetu, se marsikomu zdi že nekoliko preživela oblika, ker je veliko nekdanjih izgnancev in njihovih dobrosrčnih gostiteljev v Srbiji že pomrla, spomini na tiste težke čase pa so obledeli. Vendar pa ta manifesta-

cia dobiva nov pomen. Predvsem gre za navezovanje in utrjevanje prijateljskih vezi in medsebojno spoznavanje. Prav to je še posebno pomembno v zadnjem času, ko se po Jugoslaviji širi enostranske ali napačne informacije o Sloveniji in Slovencih, ki jih prikazujejo v slabi luči. Prav s takim neposrednim spoznavanjem resnic in dejstev kot je ob obisku tega vlaka, pa je napačne predstave in informacije mogoče najučinkoviteje pregnati ali zanikati.

To so potrdili tudi udeleženci letošnjega vlaka bratstva in enotnosti, ki svojih spoznanj prav gotovo ne bodo zadržali le zase, ko bodo doma, ampak jih bodo posredovali svojim prijateljem, znancem, sosedom in drugim. Prav tako bodo lahko pripovedovali o tem, kako so jih njihovi gostitelji na Štajerskem in Gorenjskem lepo sprejeli, saj so se zelo potrudili za prijetno bivanje svojih gostov. Vlaku so dali velik pomen tudi v slovenskem političnem vrhu, zato soudeležence pozdravili najvišji predstavniki Slovenije in imeli pogovore z delegacijo iz Srbije, ki je bila prav tako v močni zasedbi. Čez dve leti bo podoben vlak odpeljal iz Slovenije v Srbijo.

Pri Sitarjevih v Zbiljah pri Medvo-

Komentar Evropsko mesto?

Ivan Lukan

Študija o Slovencih v Celovcu buri koroške duhove. Posebno še celovškega župana Guggenbergerja in vodjo celovške „podružnice“ graške „Kleine Zeitung“, Heinzja Stritzla.

Guggenbergerjeva izjava, da študija, ki jo je financiralo ministrstvo za znanost, „nima znanstvene vrednosti“ je smešna, tipično koroška. Tipično v stilu „Kleine Zeitung“ pa je tudi naslov članka („Študija o Slovencih brez znanstvene vrednosti“) v tem maloformatnem listu, ki naj bi bralcem vsilil vtis znanstvene ocene.

„Znanstvenik“, ki je prišel do take neznanstvene ocene je bil Guggenberger, „znanstveniki“, ki so to oceno posredovali javnosti pod velikim naslovom pa sedijo v uredništvu lista, ki se ob vsaki priložnosti baha kot posredovalec med narodi.

Kar na Koroškem in v Celovcu ne sme obstajati, tudi ne sme priti do veljave. Posebno če gre za Slovence v tej deželi in v deželni prestolnici, ki je brez dvoma tudi kulturno-politično središče koroških Slovencev, saj že več kot 1400 let tu živimo.

Tipično koroško je tudi dejstvo, da „Kleine Zeitung“ naenkrat piše o „nevzdržni ugotovitvi“ da je v Celovcu 10 do 15.000 slovenskogovorečih ljudi. To kljub temu, da je v študiji govora o okrog 10.000 občanov, ki aktivno ali pasivno obvladajo slovensčino. Stritzl sam je bil ob predstavitvi študije prisoten, kar pa ga očitno ni motilo, da se je dva dni pozneje v „njegovem“ listu pojavila številka 15.000, ki je v študiji ni!

Taktika Guggenbergerja in „Kleine Zeitung“ je jasna: da bi bilo začudenje (ali ogorčenje?) o željah in zahtevah Slovencev med „pravimi“ Korošci in Celovčani čimvečje, so število Slovencev v Celovcu skoraj podvojili. Ta taktika, namreč iz muhe napraviti (nevarnega) slona, je znana; – že iz leta 1972.

Slovenci v Celovcu, v mestu, ki je in ki je bilo skozi stoletja jezikovno mešano, se ne bodo pustili ustraševati s takšnimi neznanstvenimi trditvami. Vztrajali bodo na zahtevi po dvojezičnosti, po večjem številu dvojezičnih ustanov in na zahtevi po dvojezični ljudski šoli v glavnem mestu Koroške. To tudi pod vidikom, da postane Celovec končno tudi v praksi „evropsko mesto“, ki se ne sramuje svoje zgodovine in enega dela svojega prebivalstva!

Vlak bratstva in enotnosti po Sloveniji: Solze in smeh prijateljstva

dah je bil v soboto praznik. Tudi oni so imeli goste iz Srbije. Obiskala jih je Zofija Damjanovič z možem iz Zabojske, iz občine Knič. Solze prejšnjega dne so se že posušile, ostal je le smeh, prijateljstvo.

Damjanovičeva: Že štirinajst dni prej smo jih z volovskimi vpregami čakali, da jih popeljemo domov. Najprej so stanovali v šoli, ko pa so jo ob priliki streljanja talcev požgali, smo jih vzeli na svoj dom. Od tedaj je naše prijateljstvo trajno. Nemci so mislili, da jih bomo zavrnil, mi pa smo jih počakali s cvetjem.

Marija Sitarjeva: Iz Maribora smo bili izseljeni že junija 1941. Deželo je bilo treba narediti nemško! Z možem Ivanom sva bila sprejeta v Damjanovičevu družino kot brata. Tega gostoljubja, dobrote ne moremo nikoli pozabiti.

Ljubinka Jankovič, Zofijina hčerka je pripomnila: Danes nekateri poskušajo ustvarjati neke napetosti med srbskimi in slovenskim narodom, toda prijateljstva, ki je bilo sklenjeno v tistih najtežjih časih, ne more skaliti nihče. Živi v narodu, v ljudeh...

Tako je bilo širom po Sloveniji. Ljudje so jim ponudili odprti dom, predvsem pa svoja srca. **gor**

Datum Kraj PRIREDITVE Prireditelj

Petek 12. 6. 20.30	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	„ZADNJA ARABSKA NOČ“ Filozofija kot pripoved – bere Gerd B. Achenbach	Kulturno društvo Pri Joklnu
Petek 12. 6. 20.00	farni dom v Selah	VARSTVO OKOLJA – Odgovor za ta naš svet dr. Hubert Požarnik	Katoliško prosvetno društvo Planina
Sobota 13. 6. 20.00	avla ljudske šole v Globasnici	SKLEPNI KONCERT UČENCEV GLASBENE ŠOLE IZ PODJUNE	Slovensko kulturno društvo Globasnica in Glasbena šola
Sobota 13. 6. 20.00	Kulturni dom na Brnci	SLOVENSKA GIMNAZIJA VASUJE NA BRNCI Ponovitev šolske akademije ob 30-letnici ustanove	Slovensko prosvetno društvo Dobrač in ZG za Slovencev Celovcu
Sobota 13. 6. 20.00	Kulturni dom v Šentprimozu	25 LET TRIA KOROTAN Sodelujejo: Trio iz Roža, Kvintet Jopa, Obirski vižarji, Popskupina Zmeda, Trio Korotan s pevci.	Slovensko prosvetno društvo Danica
Sobota 13. 6. 20.00	gostilna pri Florijanu v Vogrčah	POLETNA NOČ Za ples igra ansambel „Slovenija“	Mešani pevski zbor Podjuna-Pliberk
Nedelja 14. 6. 16.00	Drabosnjakov dom v Gornji vasi na Kostanjah	PRIJATELJSKO SREČANJE s člani Kluba koroških Slovencev v Ljubljani Nastopajo: Mladinski zbor Gaudeamus iz Ljubljane in Mešani pevski zbor Zvezda iz Hodiš	Slovensko prosvetno društvo Drabosnjak na Kostanjah
Nedelja 14. 6. 19.30	župnišče v Globasnici	VSAK DAN ZDRAVILNE RASTLINE Predava Tatjana Angerer	Referat za žene v Globasnici
Nedelja 14. 6. 9.30	Šentjakob v Rožu	MLADINSKI DAN – „Studenti v puščavi“ Sporod: Zbiranje pred samostanom v Šentpetru (9.30), maša (10.00), kosilo (12.00), „Studenti v puščavi“ – različne postaje (14.00), kulturni spored (16.00), S Podjune vozita udeležence dva avtobusa podjetja Sienčnik.	Katoliška mladina
Nedelja 14. 6. 14.00	gostišče Juena pri Čepičah	TEKMA KOSCEV Po tekmi ples in zabava Ob slabem vremenu bo tekma teden pozneje.	Slovensko prosvetno društvo Edinost v Štebnu
Nedelja 14. 6. 10.00	v Vratih po Triglavom	XVI. SREČANJE SLOVENSkih PLANINCEV iz Slovenije, Italije in Avstrije Otvoritev srečanja (10.00), kulturni program in planinsko rajanje (10.30)	Koordinacijski odbor planinskih društev občine Jesenice in Planinsko društvo Mojstana
Nedelja 14. 6. 16.00	Kulturna taberna Pri Joklnu Celovec	RAČKA – Lutkovna igra za otroke gostuje: Lutkovna skupina iz Bežigrada	Kulturno društvo Pri Joklnu
Ponedeljek 15. 6. 19.00	Univerza Celovec Predavalnica 1.	NICARAGUA – Mi amor Dietmar Schönherr pripoveduje o lepotah in nevarnostih v Nicaragvi, izredni diapozitivi	Österreichischer Informationsdienst für Entwicklungs- politik
Sreda 17. 6. 20.00	Kulturni dom v Šentjakobu	SKLEPNI KONCERT vseh oddelkov Glasbene šole na Koroškem	Slovensko prosvetno društvo Rož in Glasbena šola na Koroškem
Sobota 21. 6. 15.00	na gradu v Pliberku	PODJUNA POJE – SREČANJE podjunskih pevskih zborov Pozdravne besede: dr. Aripand Thurn-Valsassina. Ob slabem vremenu bo prireditve v glavni šoli v Pliberku	Slovenska prosvetna zveza in SPD Edinost v Pliberku
Sobota 27. 6. 20.00	pri Cingelcu na Trati	PLES OB KRESU Igra: Trio Drava, Specialitete na žaru!	Slovensko prosvetno društvo Borovlje
Sobota 27. 6. 14.00	Kulturni dom na Radišah	KOROŠKA SCENA 87 – Srečanje gledaliških in lutkovnih skupin Sporod: Franci Končan in Peter Militarov ocenjujeta letošnje predstave (14.00), Jože Faganel – oderski jezik (16.00), družabno srečanje (18.00). Vabljeni so vsi režiserji, igralci in ljubitelji domačega gledališča.	Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza
Nedelja 28. 6. 14.00	pri Peršmanu	TOVARIŠKO SREČANJE	Zveza koroških partizanov

RAZSTAVE

do 13. 6.	Galerija Rožek	RAZSTAVA SLIK DR. KOLLERJA odprta ob petkih, sobotah in nedeljah od 15.00 do 18.00.	
do konca junija	Kulturna taberna Pri Joklnu	OKRASI – NAKIT Razstava del Ervina Posarniga	Kulturno društvo Pri Joklnu
do 26. 6.	Tinje	RASTAVA DEL GORAZDA ŽIVKOVIČA – „slike“	Katoliški dom prosvete Tinje
Ponedeljek 22. 6. 18.00	Mohorjeva knjigarna Celovec	ODPRTE RAZSTAVE FOTOGRAFIJ – Jošt Rotar Pesmi berejo: Jožef Ropoš, Esada Babačič, Jürgen Hachmann	

S parnim vlakom na Ljubljansko ohcet

Avstrijsko-jugoslovansko društvo in turistična agencija CARTRANS organizirata potovanje s parnim vlakom na Ljubljansko ohcet.

Že pred nedavnim so mlade Ljubljankinje sredi Celovca vabile celovške meščane in Korošce na obisk te največje mednarodne poročne prireditve.

V soboto 27. junija bodo zainteresirani imeli izredno priložnost: ob 7.00 zjutraj se bo vlak s parno lokomotivo Jugoslovanskih železnic in z muzejskimi vagoni odpeljal iz Celovca in prispel v Ljubljano ob deseti uri. Na sporedu so nastopi glasbenih in folklornih skupin na trgih mesta (10. –

12.00), spreved parov k „Rotovžu“ (15.30), poroka 16.30.

Novo ustanovljena importno-eksportna družba v Celovcu išče

tajnico

z znanjem slovenščine in nemščine (po možnosti tudi angleščine).

Prednosti imajo interesentke z izkušnjami in tajniških poslih.

Prijave pod šifro: IMPORT-EKSPORT

na naslov uredništva Slovenskega vestnika: Tarviserstr. 16, 9020 Celovec.

Igralska skupina Odra mladje je z gledališko interpretacijo Župančičeve Dume postavila nov mejnik modernemu gledališču na Koroškem. Predstava je pretresljiv prikaz usode tistih, ki z Župančičem sprašujejo „Kje, domovina, si? Ljubiteljem odrske umetnosti priporočamo, da si predstavijo ogledajo.“

Moderna interpretacija Župančičeve Dume Gledališka skupina Odra mladje presenetila

Oder mladje je po daljšem premoru spet vabil na predstavitev novega odrskega dela. Poznamo ga kot igralsko skupino, ki se ukvarja z modernim gledališčem, lahko rečemo z avantgardo. Tej usmeritvi so igralci, ki jih vodi Marjan Sticker, ostali zvesti tudi tokrat, ko so pretekli petek v dvorani Mladinskega doma Slovenskega šolskega društva v Celovcu presenetili z gledališko interpretacijo Župančičeve pesnitve Duma.

Kdor je morda pričakoval recital te pretresljive Župančičeve pesnitve, je bil gotovo razočaran. Stickerju je bila ta samo osnova zamisli, s katero na svoj način skuša odgovoriti na Župančičevo vprašanje „Kje domovina si?“ Zato smatra svojo interpretacijo kot „poskus vzleta s krili Župančičeve Dume.“ Ob tem se seveda takoj postavlja vprašanje, ali je igralcem Odra mladje to uspelo? Prav tako jasen je tudi odgovor: da in to na zelo izvirni in posrečen način! To pa za režiserja in negovo skupino ni bilo tako enostavno, kajti Župančič je ob izidu Samogovorov povedal: „Obličiti življenje in njega probleme, to je moje delo, ne besedičiti in cvetličiti!“ Torej kaj je Stickerju in njegovim igralcem preostalo, ko so se lotili tako zahtevne naloge? Župančičevi Dumi ni kaj dodajati, še manj kaj jemati. Tako je Sticker začel tam, kjer je Župančič nehal, namreč pri besedah. Tu pa je režiserjeva zamisel genialna, kajti Župančičevi verzi so samo še fragmenti, v ospredju je govoriča gibanja teles, njihovih posamičnih in skupinskih kretanj ter akcij v posrečeni scenski zasnovi in harmoničnem spremstvu glasbe in svetlobe.

Prizorišče dogajanja je bilo raztrgano na dva dela – na tistega ubožnega domačega, kjer zemlja ne daje dovolj kruha, da bi nasitila lačna usta in tistega v daljavi, ki vabi in vara z bliščem udobja, v resnici pa je še bolj bešen in krut. Tja in nazaj se selijo igralci. Tam in tu hrepenijo po lepšem svetu, a povsod najdejo smrt in razočaranje.

Zahvala 2000 mladih bralcev

Ob tovariškem srečanju borcev in aktivistov pred tekmo dni je navzoče v imenu več kot 2000 mladih bralcev Gašperjeve bralne značke pozdravila tudi Barbara Otorepec, učenka Srednje zdravstvene šole v Ljubljani. Dejala je, da jih je za to iniciativo navdahnila knjiga Karla Prusnika-Gašperja, idejni oče pa je bil že rajni koroški prvoborec Pavle Zaver-Matjaž. Otorepčeva je povedala, da se je odzvalo temu pozivu že mnogo krajevnih organizacij zveze borcev, predvsem pa tudi mnogo učencev raznih šol širom Slovenije. Povsod tam so se ustanovili tudi aktivni Gašperjeve bralne značke s preko 6000 člani. Barbara Otorepec pa je še rekla, da se trudijo, da bi to iniciativo še razširili, cilj pa je, „da bi zajamčili Gašperjevo bralno značko med vsemi Slovenci kot simbol organiziranosti, osveščenosti in pripravljenosti nudenja vsestranske pomoči v borbi za uresničitev narodnih, kulturnih in drugih pravic slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem.“

Prepričati z igro brez ali samo z nekaj besedami, pa je najvišja izrazna moč teatra. Toda tu ni šlo za čisto pantonimo, ampak kot že omenjeno, za govornico teles, ki jo je Sticker gnal že na rob akrobatike.

Odgovor vprašanja Župančičeve Dume najbrž ne bo nikoli razrešen do konca. Zato je tudi danes prav tako aktualna kot nekdanj, saj se tudi danes sprašujemo „Kje domovina si?“ in vsak zemljan je vsaj enkrat v življenju soočen s tem vprašanjem. Igralci Odra mladje tudi niso mogli dati čistega odgovora. Večno romanje iz domovine in v njo so končali v simboličnem klobčiču teles, ki se je združil in pomikal na sredi dolge, večne poti, ki ne pozna konca in ki v sebi združuje toliko usod in hrepenenj po lepši domovini.

O petkovi premieri bi morali zapisati še več, kvaliteta igre in njena izpoved to brez dvoma zaslužita. A naj končamo z ugotovitvijo, da je Marjan Sticker brez dvoma postavil na oder delo, o katerem gledalec razmišlja – mora razmišljati, saj ga z dogajanjem tako krepko pritegne, da se gibajo igralcev ne more izmuzniti niti za hip. To pa je za gledališče mnogo, pravzaprav največ! Igra ali bolje povedano podoživljanja Dume pa je gotovo tudi pobuda, da bomo to Župančičevo pesnitev spet brali, zdaj morda drugače kot nekoč.

K uspešnem poteku predstave so doprinesli Miran Erič (pokrajina), Miha Dolinšek in Hubert Pichler (električne žice), Marijeta Angerer (oblačila), Marjan Sticker (zamisli), Bojan Grilec, Cilka Hudobnik, Rezika Kanžian, Roman Kanžian, Jožef Sticker, Marjan Sticker (lastovke selivke), glasbo pa je prispeval Tomaž Domicelj.

Andrej Kokot

Koordinacijski odbor za letovanje otrok na morju

Viktringer Ring 26 (Vinko Kušej) Tarviserstr. 16 (Milka Kokot)
tel. 0 42 22/51 25 28 tel. 0 42 22/51 43 00/40

Spoštovani starši!

Vljudno Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJU V SAVUDRIJI letos v eni izmeni in sicer

od 14. do 28. julija

Koordinacijski odbor nudi:

prostore za bivanje, dnevno 5 obrokov hrane, za vsakih deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo, v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico ter prevoz iz Celovca v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje in prevoz znaša 2.000 šil.

Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je 30. junij 1987.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejše prijave.

Razglas

V zvezi z letovanjem otrok na morju išče koordinacijski odbor vzgojitelje. Interesenti naj se javijo pisмено na enega zgoraj omenjenih naslovov do 19. junija 1987.

Pogoj za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin (prednost imajo učitelji-ce ali študentje pedagoške smeri)

Posojilnica v Železni Kapli uspešno posluje

Na predvečer vnebohoda je imela Posojilnica-Bank Železna Kapla svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je bilo revizijsko poročilo 1985 ter odobritev bilance za leto 1986. Predsednik upravnega odbora, Andrej Rapold, je pozdravil poleg članov upravnega ter nadzornega odbora še mnogo zadržnikov iz Železne Kaple ter okolice. V imenu Zveze slovenskih zadrug je občni zbor pozdravil in se poslovodjem, upravnemu ter nadzornemu odboru za zgledno delovanje v letu 1986 zahvalil poslovodja zveze, dipl. trg. J. Habernik.

Z zadovoljstvom je bilo ugotovljeno, da je rezultat posojilnice za leto 1986 razveseljivo pozitiven in da je bilančna vsota narasla že na 115 milj. šil. Posojilnica-Bank Železna Kapla uspešno posluje, kar se kaže nenačrtno tudi v tem, da se je lotila gradnje nove stavbe, ki bo kmalu tudi uradno odprta, čeprav že sedaj poslujejo v njej.

Tudi podružnica na Miklavčevem kaže razveseljiv porast varčevalcev, kreditov in posojil ter žiro-računov.

Predpisi zakona o kreditnem gospodarstvu glede jamstvenega kapitala kot kaže, Posojilnici-Bank Železna Kapla ne bodo delali težav, ker je delež jamstvenega kapitala že v bilanci 1986 precej nad polovico zahtevanega.

Poslovodje, upravni ter nadzorni odbor so prepričani, da bo poslovanje tudi v tem in nadaljnjih letih tako uspešno kot doslej.

Dšt.

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 11. junija 1987

Za 100 dinarjev dobite	1.70 šil.
Za 100 dinarjev plačate	2.30 šil.
Za 100 lir dobite	0.945 šil.
Za 100 lir plačate	1.005 šil.
Za 100 mark dobite	693.85 šil.
Za 100 mark plačate	710.15 šil.

„Umetniki pomagajo manjšinam“

„Da bi se duh in umetnost Mozarta, Beethovna in Schuberta posredovala tudi v jezikih manjšin – kar prav gotovo ustreza intenciji tako mednarodne umetnosti, kot jo predstavlja glasba – sta se slovenski prosvetni organizaciji na Koroškem ob močni podpori Avstrijske lige za človekove pravice poslužili sicer nekonvencionalne, toda obetavne akcije“ – s temi besedami je podpredsednik te lige, Feliks J. Bister predstavil akcijo „Umetniki pomagajo manjšinam“ – to je zamisel o prodajni razstavi avstrijskih in jugoslovanskih likovnih umetnikov, katere izkupiček je namenjen podpori slovenske Glasbene šole in dvojezičnim otroškim vrtcem na Koroškem.

V četrtek so organizatorji to akcijo predstavili na tiskovni konferenci na Dunaju tudi širši javnosti. Kot umetniški konsulent je Peter Paul Wiplinger informiral o nastanku, poteku in trenutnem stanju akcije: organizatorjem je uspelo pridobiti 135 likovnih umetnikov iz vse Avstrije in Slovenije, ki so spontano darovali skupaj 287 svojih del – večinoma slike (v vseh možnih tehnikah) pa tudi manjše skulpture i. pd. Zbrane slike predstavljajo tržno vrednost več kot milijon avstrijskih šilingov. Prodajno razstavo podarjenih del bodo odprli v ponedeljek, 22. junija ob 19.30 uri v Wipplingerstraß 35 (sindikalna hiša), v prvem dunajskem okraju ter bo dostopna teden dni med 10. in 19. uro. Teden navrh, 29. junija, pa bo prav tako ob 19.30 uri dražba petdesetih izbranih del, od katerih pričakujejo prireditelji največji finančni prodajni izkupiček.

Cene razstavljenih umetnin bodo znatno pod običajno tržno ceno, saj odpadejo vsi stroški za takomimovane „posredovalce“, „galeriste“ in podobno. Tako bo ta prodajna raz-

stava nagovorila tako profesionalne zbiralce kot tudi ljubitelje amaterje, ki imajo redkokdaj možnost tako ugodno pridobiti dela mednarodno znanih umetnikov, ki jih tu ne moremo naštet, vendar sodijo v sam vrh današnje avstrijske in slovenske likovne umetnosti. V kolikor ne bi prodali vseh razstavljenih eksponatov, jih bo hranil sklad Avstrijske lige za človekove pravice, saj mislijo akcijo – če bo uspela – čez nekaj let v podobni obliki ponoviti.

Za razstavo „Umetniki pomagajo manjšinam“ je v pripravi tudi poseben katalog, ki ga tiskajo v Sloveniji.

V krajših prispevkih sta zastopnika slovenskih prosvetnih organizacij, Lotte Weinberger in Herbert Seher, seznanila navzoče novinarje z delom in težavami Glasbene šole in dvojezičnih otroških vrtcev na Koroškem, ki jih bremeni zlasti kronično pomanjkanje denarja, saj se odgovorne oblasti – od občinske tja do deželne ravni (zvezna vlada je v zadnjem času pokazala nekoliko več pripravljenosti tozadevno pomagati) branijo v zadostni meri podpirati pedagoške in kulturne ustanove in samoiniciative slovenske manjšine na Koroškem, tako da v prihodnjem šolskem letu, če ne bodo pravočasno zagotovljena finančna sredstva, dejansko preti ukinitve Glasbene šole na Koroškem.

Upati je, da se solidarnost s kulturnim delovanjem slovenske manjšine ne bo omejila le na umetnike, temveč da se bodo izkazali tudi ljubitelji – torej kupci, – ki si z nabavo umetnine ne zagotovijo le umetniški produkt visoke kakovosti, temveč s tem hkrati podpirajo obstoj in nadaljnje kulturno delovanje slovenske narodne skupnosti na Koroškem. O poteku razstave in dražbe bomo poročali.

F. Z.

Pisatelj Zarko Petan je mladim bralcem podelil bralne značke. Poleg značk (Cicibanove, Prežihove in Trubarjeve) so mladi tekmovalci prejeli tudi primerno knjižna darila – dodatno nagrado in spodbudo za branje leposlovnih del.

10. podelitev bralnih značk na Koroškem

Letošnja podelitev bralnih značk je na Koroškem že deseta po vrsti, hkrati pa prva skupna prireditelja za 105 mladih bralcev, ki so končali letošnje značkarstvo branje.

„Že deseti so sodelovali mladi iz SPD Herman Velik iz Sel-Kota in gojenci Mladinskega doma Slovenskega šolskega društva v Celovcu, petič pa mladina Bilke iz Bilčova in SPD Valentin Polanšek z Obirskega. Radiški otroci so letos sodelovali četrtič, prvič pa učenci ljudske šole iz Šmihela in dijaki dveh razredov Zvezne gimnazije za Slovence. Mladi bralci so tekmovali za Cicibanovo, Prežihovo in Trubarjevo bralno značko.“

Tako je uvodoma zbrane tekmovalce in goste informirala mag. Marjeta Domej, ko je prejšnji tork v MD ŠSD v Celovcu v imenu Slovenske študijske knjižnice spregovorila na podelitveni svečanosti in kot goste pozdravila predstavnika Zveze bralnih značk Slovenije mladinskega pisatelja Miha Mateta, dramatika,

pripovednika, aforista in mladinskega pisatelja Zarka Petana, mladinsko pisateljico Polonco Kovač in ilustratorico Marjanco Jemec-Božič. Miha Maté je spregovoril o pomenu branja mladih, ki preko knjig spoznavajo svet, medtem ko sta Polonca Kovač in Zarko Petan prebrala vsak po eno izmed svojih zgodb, napisane za otroke, ilustratorica Marjanca Jemec-Božič pa se je mladim bralcem predstavila s svojo risarsko spretnostjo.

Zamisel, skupno podeliti značke vsem tekmovalcem, je bila posrečena, saj je po videzu in vzdušju prispevala k uspešnemu poteku in v zadovoljstvo vseh. Preko sto mladih bralcev iz Celovca in drugih krajev je videlo, da mlada družina bralcev in ljubiteljev tiskane besede ni tako majhna, kot to morda zgleda v domačem društvu, ampak, da postaja iz leta v leto večja.

Mag. Marjeta Domej je imela prav, ko je dejala, da ima tu na Koroškem knjiga še eno vlogo: „Jezikovno okolje, ki mladino obdaja, je vedno bolj nemško. Televizijski spored, ki nanjo vpliva, je samo v nemščini, ker si na ORF še nismo izborili slovenskih oddaj, na velikem delu slovenskega neselitenega področja pa sporeda

ljublanske televizije še ni mogoče sprejemati. Tudi radijskega sporeda v slovenščini je veliko premalo. Tako slovenska knjiga ne vzgaja le literarnega okusa, temveč otroci preko nje stopijo v stik z živim slovenskim knjižnim jezikom, se mu privadijo in širijo svoje besedišče, tako da so sposobni uporabljati slovenščino v različnih življenjskih okoljih. Da pa otrok knjigo rad bere in ji tudi kasneje ostane zvest, ga mora nagovoriti, vsebina mora ustrezati njegovemu duševnemu svetu. Pri nas je slabše obvladovanje jezika večkrat opravičilo, da po slovenski knjigi ne sežejo. Ker pa se otrok z mentorjem lahko pogovori, mu ta lahko pomaga pri pravilnem razumevanju besedila. Tako se mimogrede uči tudi jezika.“

V teh besedah Domejeve je izpostavljena pomembna naloga mentorja, ki otroke spodbuja k branju in s tem k spoznavanju lepote slovenskega leposlovja. Za to jim gre za njihov trud, ki ga vlagajo v delo z mladino, vse priznanje. Tako gre zahvala mentoricam Marti Velik, Ireni Reichmann, Nežki Povše, Vidi Polanšek, prof. mag. Ivani Kampuš, Berti Piskernik, Edi Velik, Anici Baš, Astrid Hobel in mentorju Jožetu Krautu; pa tudi vodstvu Slovenske študijske knjižnice, ki ima na skrbi organizacijsko izvedbo akcije bralnih značk ter vsakoletne podelitvene svečanosti.

Koncert učencev glasbene šole

Pred nabito polno malo dvorano mestne hiše v Borovljah so v soboto 6. 6. 1987 zvečer mladi glasbeniki iz Borovelj, Sel, Radiš, Šentjanža in Sveč ob svojih instrumentih pokazali kaj znajo. 26 točk glasbenega programa s harmoniko, klavirjem, kitaro in flavto so učenci izvrstno izvedli. Prav „lušno“ je bilo poslušati mlado skupino flavtistov iz Sel, ki je pod vodstvom Romana Verdela kar korajžno zaigrala in zapela. Seveda so tudi vsi ostali ogreli srca poslušalcev. Slovenskemu prosvetnemu društvu pa velja zahvala za organizacijo in pogostitev.

Ze v soboto pa nas čaka sklepni koncert učencev iz Podjune ob 20.00 uri v ljudski šoli v Globasnici. Letni koncert glasbene šole pa bo v sredo ob 20.00 uri v kulturnem domu v Šentjakobu v Rožu. Nastopajo učenci iz vseh oddelkov. Sledi še vrsta sklepnih

nastopov posameznih oddelkov glasbene šole.

Seveda nas ravno pri tej široki dejavnosti boli, da dežela še vedno ne podpira naše glasbene šole in s tem za jesen še vedno ni zagotovljeno v kakšni obliki bo sploh nadaljevala svoje delo. Da bi se situacija vsaj malo zboljšala pa sledijo nekatere akcije. Na Dunaju bo med 22. in 29. 6. dražba likovnih umetnin. Zbralo se je nad 200 umetniških del iz Slovenije in Avstrije, med njimi dela priznanih umetnikov. (Glej tudi poročilo na 5. str.). V petek 14. 8. 1987 zvečer pa bo pri Šoštarju v Globasnici v velikem sotoru in dvorani benefični koncert za glasbeno šolo. Nastopali bodo narodno zabavni ansambli iz Slovenije in Koroške med njimi ansambel Slovenija, Marelja, Gorenjci, Vita Muženičar, Planinski sekstet Die Originalen, fidele Rosenaler in še drugi. Da bo vse to uspelo, je odvisno tudi od vsakega posameznika od Zilje do Podjune. Podprimo delo Glasbene šole na Koroškem!

bernard

Podjuncani pozor!

„Društvo godba na pihala Šmihel“ vabi vse muzikante in muzikante, ki igrajo pihala ali trobila, k sodelovanju. Pogoji: Ustrezno znanje instrumenta.

Interesenti naj se javijo pisмено pri društvu (naslov: 9143, Šmihel 7) ali telefonsko na številko 04235 – 2639, kjer dobijo nadaljnje informacije.

Upravni odbor

Mali svet
pričakuje
9.000.000.
obiskovalca

Minimundus, takozvani „Mali svet ob Vrbskem jezeru“ letos ne predstavlja samo novih modelov (na sliki Yingxianska pagoda na Kitajskem), temveč pričakuje tudi devetmilijskega obiskovalca! Med novimi modeli, ki so jih postavili, je tudi grad „Miramare“ pri Trstu, najstarejša mestna hiša Zvezne republike Nemčije v Duderstadtu, „Big Ben“ v Londonu, pariški mestni avtobus iz leta 1933 in model Južne proge avstrijske železnice (Südbahn). „Minimundus“ je odprt dnevno od 8.30 do 18. ure, julija in avgusta od 8. do 20. ure.

Heilpflanzen im Alltag

64 sorgfältig ausgesuchte Heilpflanzen, die uns im täglichen Leben die Gesundheit erhalten und stärken.

Knjiga T. Angerer v nemščini

Knjiga Vsak dan zdravilne rastline, ki jo je napisala dipl. biol. Tatjana Angerer, izdala pa Mohorjeva družba (v okviru redne knjižne zbirke za leto 1986), je pri isti založbi izšla tudi v nemškem prevodu. Vodja založbe Franc Kattinig je na predstavitvi dejal, da so se po uspešni prodaji knjige odločili delo Tatjane Angerer izdati tudi v nemščini. Knjigo je prevedel njen mož Alojz Angerer. Avtorici in založbi želimo, da bi knjiga našla mnogo bralcev tudi med nemškogovorečimi bralci.

Izšla je kulturna revija „Die Brücke“ štev. 1

Pred kratkim je izšla 1. številka letošnjega letnika koroške kulturne revije „Die Brücke“. To je za izid uradne revije precejšnja zamuda, vendar je tokrat upravičena z boleznijo urednika. Kljub temu je E. Gayer v novo številko uvrstil mnogo branja za vse, ki se zanimajo za kulturno ustvarjalnost naše dežele. Tokrat je osrednja tema arhitektura in likovna umetnost. Književnost je kajpada prisotna tudi v tej številki.

Bralce želimo posebej opozoriti, da je v pričujoči številki predstavljen koroški slikar Franc Wiegela iz Ziljske doline. S tem se je urednik spomnil 100-letnice umetnikovega rojstva,

zato je objavil pretežno slike oziroma fotografije iz slikarjevega življenja in kroga njegove družine.

Med avtorji, ki objavljajo svoje literarne prispevke je tudi Andrej Kokot, ki je v reviji zastopal z vrsto prevodov Fridovih pesmi v slovenščino, razen tega pa še s ciklom svojih pesmi, ki jih je sam prevedel v nemščino. Ob tej priložnosti je treba omeniti, da je bil Kokot pred nedavnim z enajstimi pesmimi predstavljen v reviji Panonia, katere namen je razvijati sodelovanje med kulturnimi ustvarjalci srednje Evrope.

Med novimi knjižnimi izdajami je predstavljena tudi pesniška zbirka

Waltherja Nowotnyja v madžarskem prevodu. Tudi v tem primeru ima bralec (če razume madžarščino) možnost primerjave izvirnega besedila s prevodom. Dalje je v reviji tudi govora o knjigi koroškega slikarja Gisela Hokeja, kjer avtor v razkošni opremi predstavlja svoje slike s študijskega potovanja po Toscani.

Iz kratkih navedb nekaterih članov in stvaritev, ki so objavljeni v novi reviji „Die Brücke“, je razvidno, da gre spet za vzorno in bogato izdajo. Revijo je možno kupiti pri koroških knjigotrožih in tudi v slovenskih knjigarnah v Celovcu.

Spojitev velikovške in dobrolske Posojilnice-Bank

V soboto, dne 16. 5. 87, je bil redni občni zbor Posojilnice-Bank Velikovec, na katerem je predsednik Anton Rutar pozdravil lepo število zadrušnikov. Na dnevnem redu je bilo revizijsko poročilo, bilanca 1986 ter predlog o spojitvi s Posojilnico-Bank Dobrla vas.

Revizor Franc Krištof je prebral revizijsko poročilo.

Bilanca 1986 izkazuje pozitiven rezultat, ki so ga zadrušniki namenili za delno pokrivanje izgub iz prejšnjih let. Posojilnica je v letu 1986 upravljala s hranilnimi vlogami v višini več kot 50 milijonov šilingov. Za hišo v Djekšah so dobili najemnika, ki bo tudi nekoliko popravil zunanost objekta.

Zaradi večjih ugodnosti za posojilnico, to se pravi, zaradi bolj racionalnega poslovanja in zaradi večje možnosti dajanja kreditov in posojil, so se zadrušniki odločili, da se posojilnica na podlagi bilance 1986 spoji s dobrolsko pod pogojem, da se le-ta obveže, da bo poslovala v Velikovcu naprej v dosedanjem obsegu. Predlagano je bilo tudi, da se ta skupna posojilnica preimenuje in dobi novo ime, ki naj bi izražalo to spojitve. Poslovanje Zveze slovenskih zadrug dipl. trg. J. Habernik se je zahvalil obema odboroma ter poslovodjema predvsem pa g. Janezu Kuchlingu za požrtvovalno delo.

Generalna skupščina zvezine firme Finex Ges.m.b.H. München

Zvezina firma Finex Ges. m.b.H. München je tudi v letu 1986 dobro poslovala, kar je bilo ugotovljeno na redni generalni skupščini te firme v Münchnu. Zveza je pri tej firmi udeležena posredno in neposredno s 85%, ostali delež pa je v lasti dr. Francija Zwittra.

Poslovodja Milan Černec je pod 20 letih delovanja pri Finexu šel v zaslužni pokoj. Nasledil ga je dolgoletni sodelavec, 40-letni Jurij Tersegla, ki stanuje v Münchnu in je tam poročan z domačinko. V imenu Zveze slovenskih zadrug se je odhajajočemu poslovodju za požrtvovalno delovanje v prid Finexa in njenih družabnikov zahvalil poslovodja dipl. trg. J. Habernik.

V tem letu je tudi predviden dvig osnovnega kapitala, ker sedanjih 100.000 DM nikakor ne odgovarja več bilančni strukturi Finexa, ki je v zadnjih letih nenehno povečeval svoj promet.

Nekateri Korošci so bili že na počitniški praksi pri firmi in jih je pripravljena tudi redno zaposliti, če bi bilo za to zanimanje.

Tudi prognoza poslovanja za leto 1987 kaže nadaljnji pozitivni razvoj te zvezine firme v Münchnu.

H. J.

Kmečko-gospodarska zadruga Železna Kapla – pomemben gospodarski faktor v občini

V soboto, 21. marca 1987, je bil v prostorih Kmečko-gospodarske zadruge Železna Kapla redni občni zbor. Na dnevnem redu so bile poleg poročil predsednika upravnega odbora Vladimirja Prušnika ter predsednika nadzornega odbora Johanna Sadolška potrditev bilanc zadnjih let, predstavitev načrtov za 1987, volitev upravnega in nadzornega odbora ter seveda obširna diskusija o delovanju zadruge v zadnjih letih.

Predsednik Vladimir Prušnik je poročal, da so v zadnjih dveh letih v gradnjo nove zadruge ter za opremo investirali okoli 6,5 milij. šil. Zadruga da opravlja danes svojo funkcijo zelo dobro in se je promet od nekdanjih 3 milijonov šilingov povečal na preko 12 milijonov v letu 1986. Razveseljivo je, da je bila bilanca v zadnjih dveh letih pozitivna. Premalo je deležnega kapitala in zadruga bo napravila v naslednjih dneh akcijo pridobivanja novih članov in s tem novega deležnega kapitala. Zadruga ima danes 86 članov, cilj pa jih je pridobiti še enkrat toliko. Zahvalil se je poslovodjema Štefanu Paulitschu ter Jožku Malover-

šniju za dobro in vzorno delo v zadnjih letih. Zadruga danes zaposluje 5 ljudi. Manjka pokrito dodatno skladišče, ki ga bodo dogradili letos. Pri tem bodo investirali samo najnujnejše, tako da bo dodatna investicija znašala le kakih 200.000 šil. Kot nujna se je izkazala tudi izgradnja silosa, ki najprej ni bil predviden in so se Kapelčani zavzeli zanj. Brez njega ne bi bilo mogoče izvesti vseh žitnih akcij, ki jih je subvencioniral „Getreidewirtschaftsfond“. Apeliral je na vse zadrušnike, naj pridobivajo nove interese in nove kupce, tako da bo zadruga še bolje poslovala. Zadruga ima namen pospeševati gospodarstvo

članov. Z izgradnjo novega poslopija je ta namen v večji meri že dosegla. Poleg tega pa omogoča tudi kulturno delo svojih članov in tudi ostalih občanov Železne Kaple s tem, da so v okviru poslopija zgradili tudi društveno sobo za kapelške kulturnike, ki je na razpolago za razna predavanja, sestanke in vaje.

Občni zbor je v imenu Zveze slovenskih zadrug pozdravil poslovodja dipl. trg. Joza Habernik, se zahvalil obema odboroma ter poslovodjema za požrtvovalno delo, omenil pospeševalno nalogo zadrušništva ter zagotovil vso podporo zadružne zveze pri poslovanju zadruge. Želel je mnogo poslovnega uspeha v prihodnjih letih.

Na predlog izvršnega odbora Zveze slovenskih zadrug ter upravnega in nadzornega odbora Kmečko-gospodarske zadruge Železna Kapla je bil počaščen z Janežičevim priznanjem v srebru

dolgoletni član zadruge, podpredsednik ter nazadnje tudi predsednik Miha Sadolšek, ki je njen član že od leta 1941, za podpredsednika je bil izvoljen 1957. leta, njen predsednik pa je bil od 1970. do 1983. leta. Zadrušniki so se mu zahvalili za dolgoletno in požrtvovalno delo.

Volitve upravnega in nadzornega odbora niso prinesle posebnih sprememb. Predsednik upravnega odbora ostane Vladimir Prušnik, ob strani mu je podpredsednik Lorenc Novak. Odborniki pa so še: Maria Pasterk, Jožef Oraže, Pavli Dolinšek, Fridl Schwarz ter Bartl Furjan. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Johan Sadolšek, Felix Haderlap, Andi Ošina, Johan Oraže ter Ignac Karničar. Z apelom predsednika Vladimirja Prušnika članom, da se še v večji meri poslužujejo ponudbe in storitev zadruge, se je občni zbor končal.

J. H.

Poživitev ZADRUGE v Dobrli vasi

Govor predsednika Zadruge Dobrla vas, Franca Boschitza, pd. Vazarja iz Metlove

Spoštovano občinstvo!

Nimam namena dolgo referirati in vas mučiti s številkami in raznimi drugimi podatki. Hočem pa vam na kratko nakazati zgodovinski potek naše KMEČKO-GOSPODARSKE ZADRUGE ter govoriti o potrebi ponovne poživitve domače zadruge v Dobrli vasi.

Zadružništvo v naši občini ima najdaljšo tradicijo, saj je bila JUŽNOKOROŠKA ZADRUGA ustanovljena že leta 1899 in sodi tako med najstarejša podjetja ne samo v občini, temveč na Koroškem sploh.

Ustanovila sta jo takratni župan gospod ŠUMAH, ugledni kmet iz Sinče vasi, in priljubljeni župnik monsignore PODGORC. Ideja teh dveh zelo razgledanih in agilnih mož je bila ustanovitev zadruge v prid in samopomoč našim kmetom. Če mislimo na gospodarstvo nazaj, potem lahko ugotovimo, da je bil to zelo pogumen, pionirski korak, saj je bila to ena od prvih zadrug na Koroškem. Pozneje je bila ustanovljena še KMEČKO-GOSPODARSKA ZADRUGA v Dobrli vasi in sicer leta 1948, ki je bila vsekakor agilna do leta 1954. Razni faktorji – mislim, da bi bilo odveč, če bi se spuščal v podrobnosti – so privedli do ukinitve te zelo pomembne zadruge.

Zadnja leta je bila vedno v večji meri izražena želja prebivalstva naše okolice, da bi zopet poživili obstoječo zadrugo. Kot predsednik Zadruge Dobrla vas vam vsem danes z veseljem praznično oznanjam, da nam je po daljših razgovorih s pristojnimi spet uspelo poživiti to zadružniško idejo naših prednikov in bi s tem v zvezi še prav posebno poudaril agilnost in zavzetost našega sodelavca Franca Hascheja, ki je v teh dneh le malo spal, saj je bil tako psihično kakor tudi fizično zaposlen skorajda noč in dan pri obnavljanju te zadruge. Vsem, ki

so mu pomagali, predvsem pa nje-mu, velja danes naša iskrena zahvala. Zahvalil bi se tudi nekdanjemu podjetniku gospodu Krassniku, da nam je dal svoje prostore v najem.

Dovolite mi, da ob zaključku povem še tele načelne misli: Mi se nikakor ne smatramo kot konkurenca drugim precej pozneje ustanovljenim tovrstnim podjetjem, temveč naj bo to dodaten servis za naše

kmete in občane, saj se danes predvsem občinski očetje bavijo z vprašanjem, kako v občino pridobiti nova podjetja in s tem zagotoviti spet nekaj novih zelo potrebnih delovnih mest. Z današnjo obnovitvijo zadruge bomo prispevali važen delež h gospodarski obogatitvi občine in s ponosom ter polnim optimizmom gledamo v bodočnost razvoja naše Kmečko-gospodarske zadruge.

Ogled polj v Pliberku

V nedeljo (24. 5. 1987) je Zadruga Pliberk vabila na ogled kmetijskih posevkov. Namen tega je bil na licu mesta ugotoviti probleme zaščite kmetijskih rastlin proti plevelu in obravnavati aktualna vprašanja gnojenja rastlin. Udeležilo se ga je dvajset zainteresiranih kmetov iz okolice Pliberka. Pod strokovnim vodstvom dipl. inž. Aleksandra Kassla iz Chemie Linz in dipl. inž. Štefana Domeja smo si ogledali več njiv z različno plevelnostjo. Samo tako lahko kmet najboljše ugotovi različne vrste plevela na svojih njivah – v žitu, koruzi, grahu ali na travnikih. Odvisno od vrst plevela, stopnje plevelnosti, faze njegove rasti in kmetijskih poljščin, se kmet lahko odloči za primerno uporabo za-

ščitnih sredstev. S tem se izognemo napakam pri uporabi in si zagotovimo kvaliteto in količino pridelkov.

Poznavanje plevelov (v vseh fazah rasti) in primernih zaščitnih sredstev je danes pogoj za uspešno ekonomsko pridelovanje kmetijskih rastlin.

Skupen ogled je bil korak za doseg našega skupnega prizadevanja.

Seveda pa se imate možnost poslužiti tudi nasvetov KRAJEVNIH ZADRUG ali pa ZVEZE SLOVENSKEH ZADRUG, Rožanska cesta 85 v Celovcu, kjer vam je na razpolago

DIPL. INŽ. ŠTEFAN DOMEJ
tel. št. (0 42 22) 2 62 118 ali 262 119 (samo dopoldne).

S strani javne roke pa pričakujemo vso moralno kakor tudi finančno pomoč, pravtako kot jo nudi vsem drugim podjetjem.

Govor poslovodje Zveze slovenskih zadrug dipl. trg. Joze Habernika

Danes ne odpiramo prostorov nove zadruge, ampak poživljamo že obstoječo Zadrugo Dobrla vas, ki je do sedaj prepuščala svoje posle iz neznanih ali znanih vzrokov drugim. Mnogi bodo rekli, da je morda danes ob prenasajenem trgu na agrarnem, gradbenem in drugih sektorjih, nesmiselno poživljati tako zadrugo. Zadrušniki iz Dobrle vasi so prepričani, da ima ta poživitev smisel v tem, da popestri ponudbo prebivalstvu v tem prostoru in da je nameščena ravno tu.

Z mnogo izidealizma in požrtvovalnosti, z nadvse majhno investicijo v najetem objektu, so pripravili te prodajne prostore. Zakaj to pravim? Vsak naš projekt v zadružništvu mora biti na ekonomski osnovi, ker samo tedaj bomo lahko rekli, da je naše zadružništvo v redu. Ne promet, ne število kupcev, ampak samo ekonomska upravičenost in uspešnost naj bodo pravi pokazatelji!

Namen zadruge ni, da si ustvari velik dobiček, ampak da služi svojim članom. Posluje naj brez izgube in si ustvari nekaj rezerve za kakšne morebitne izpade. Moto zadružništva kot samoodgovornost, samouprava, solidarnost in pomoč drugemu, veljajo tudi še danes. Solidarnost pa nam je vedno potrebna.

Povedal pa bi rad še nekaj: prej je v dobrolskem okolišču prodajala in dobavljala Zadruga Globasnica. Kazalo bi, da ta, na novo poživljena zadruga čim bolj sodeluje z njo na področju računovodstva, knjigovodstva in reklamiranja, kajti brez racionalnega poslovanja v večjih enotah ne bomo gospodarsko uspešni. Zato bi tudi kazalo, da se ti dve zadrugi čim prej združita v eno, da bo možna skupna nabava, eno računovodstvo in knjigovodstvo in da si združeni ustvarita v tem lepem podjurskem prostoru svojo mesto in ime.

Zato želim odboroma zadruge, poslovodjem in članom mnogo uspeha pri poslovanju, kupcem, članom in nečlanom pa dobro ponudbo in dober servis.

Redakcija: dipl. inž. Štefan Domej (SJK); Drago Pörtsch, dipl. inž. Joza Habernik, Mirko Oraže (ZSZ); Joško Nachbar (Posojilnica Pliberk); priložnostno drugi sodelavci.

Športni termini

Nogomet – Nogomet – Nogomet – Nogomet

13. 6.	SAK – Matrei	Trnava, 17.30
13. 6.	Straßburg – Kotmar vas	Straßburg, 17.30
13. 6.	Bilčovs – Reichenau	Bilčovs, 17.30
13. 6.	Zitara vas – Klopini	Zitara vas, 17.30
13. 6.	Metlova – Sele	Metlova, 17.30
13. 6.	Globasnica – Grebinj	Globasnica, 17.30
13. 6.	Sinča vas – Reichenfels	Sinča vas, 18.00
13. 6.	Sentpavel – Železna Kapla	Sentpavel, 17.30
14. 6.	Šmihel – Wolfsberg	Šmihel, 18.00
14. 6.	Donau – Galicija	Celovec, 17.30
14. 6.	Sentilj – Zihpolje	Sentilj, 17.30

Razno – Razno – Razno – Razno – Razno

18. 6.	Kolesarski izlet SPD „Valentin Polanšek“ (proga Obirsko-Železna Kapla-Korte, piknik pri Markunu v Kortah)	pri Kovaču, 14.00
12. 6.	Kegljanje za dva prašica (prir. Alpski klub Obir)	pri Jerebu, 16.00
14. 6.		

Iz planinskega sveta

Izšel vodnik plezalnega vrta Škocjanske peči

Pred kratkim je izšla zanimiva brošura v žepnem formatu, „Führer durch den Klettergarten Finkensteinkanzianberg“ (Vodič plezalnega vrta Bekštanj-Škocjanske peči), ki jo je izdal predsednik društva „Finkensteinkanzianberg“ Alarich Warmuth. Pri pripravi vodiča so sodelovali gorski vodnik Kurt Sternig ter domačini Udo Meschnig, Georg Kugi, mag. Klaus Kugi, Ferdinand Kofler in ga. Heide Simonitsch. Uvodne besede je napisal bekštanski župan ing. Helmut Hatze. Knjižico (90 strani), ki je bogato ilustrirana s številnimi fotografijami in skicami plezalnih smeri, sta financirala domače gospodarstvo in občina Bekštanj.

Plezalni vrt Škocjanske peči je danes velika privlačnost ne samo za domače in tuje alpiniste, ki v teh stenah trenirajo, marveč tudi za navadne turiste, ki se radi poslužujejo lažjih smeri, ki so prav tako opisane. Škocjanske peči dosežejo do 100 metrov višine, njihova razsežnost pa znaša kar 700 metrov. V njih je okrog 30 optimalno zavarovanih plezalnih smeri. Največ zaslug za ustanovitev tega vrta je imel gorski vodnik Hans Kumnnig, ki ga nazivajo „očeta“ omenjenega vrta. V zadnjem času pa se je z novimi plezalnimi smermi najbolj profiliral Kurt Sternig s svojimi tovariši. Jasno je, da je bila ureditev plezalnega vrta povezana z velikimi stro-

ški, ki pa so jih v veliki meri krile Avstrijske dravske elektrarne.

Jadrarno padalstvo

Najnovejša zvrst planinskega (gorskega) življenja je vsekakor jadrarno padalstvo (Para-Gleiten). Tu gre za gornike, ki se s padalom (4 do 6 kg težkim) na hrbtu povzpnejo na vrh kake gore in od tam zajadrajajo v dolino. Teh jadrarnih padalcev je še zelo malo. V Lienzu na Vzhodnem Tirolskem je šola za ta šport. V zvezi s tem padalstvom z veseljem oznamamo, da je med temi še redkimi jadrarnimi padalci tudi odbornik Slovenskega planinskega društva Celovec, Hanzi Lesjak z Brega pri Rožku, ki je pred kratkim na omenjeni šoli opravil teoretični izpit. Nadebudnemu jadrarnemu padalcu želimo pri tem gorskem izživljanju mnogo uspeha in predvsem osebne sreče.

Vihar preprečil uspeh

Zaradi viharja, ki je divjal s hitrostjo 200 kilometrov na uro, se je morala 13-članska jugoslovanska himalajska alpinistična odprava na Lotse Šar (8400 m) vrniti domov. Čeprav so bili alpinisti najboljše pripravljeni, jim je kruta narava prekrizala vse račune. Prepričani smo, da alpinisti ne bodo vrgli puške v koruzo in bodo Lotse Šar zavzeli prihodnjič.

● Mednarodnega zveznega zleta ASKÖ na Štajerskem se je udeležilo okrog 15.000 športnikov in športnic iz vseh zveznih dežel Avstrije pa tudi iz 26 držav, s katerimi ASKÖ stalno sodeluje. V 17 krajih Štajerske so se športniki družili, ki so včlanjena v to strešno organizacijo, pomeirili v raznih disciplinah. V okviru zleta je bila tudi otvoritev kapfenberskega štadijona, ki je bila povezana z avstrijskim prvenstvom v teku na 10.000 metrov. V ženski kategoriji je bila najhitrejša koroška Slovenka Ani Müller-Klemenjak, ki je s časom 34:47,78 dosegla nov avstrijski rekord.

● Športno udejstvovanje na Koroškem: skoraj tri četrtine vseh Korošcev in Korošic se aktivno ukvarja s športom. 39% jih najraje smuča, 40% pa plava. 36% se udeležuje pohodov v naravi, 25% redno kolesari, 20% jih teče na smučeh in – presenetljivo – le 7,9% se podi za nogometno žogo.

Planinska postojanka „Koča nad Arihovo pečjo“ na Bleščeh je poleg nedelj in praznikov spet odprta tudi ob sobotah (možnost prenočitve).

Upravnik koč
Tomaž Mikl

Avstrijski nogometni pokal: v prvi finalni tekmi je Rapid premagal moštvo RC Tirol 2:0. Strelca golov: Lainer (5.) in Halilović (45. min.).

RADIO-TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 12. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Sedma celina – 9.30 Ruščina – 10.00 Pošteni bigamisti, film – 12.00 Poročila in ozadja – 13.00 Poročila – 16.05 Risanka – 16.30 Otroška oddaja – 17.30 Pirati v trsu – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Nerazjasnjeni kriminalni primeri – 21.15 Pogled in uganj – 22.10 Bolest z igrami – 22.55 Umetnine.

Sobota, 13. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Angleščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Nevesta je bila prelepa – 12.05 Priče časa – 13.05 Poročila – 14.35 Nered in zgodnja žalost, film – 16.00 Ostržek – 16.25 Po svetu – 17.05 Potovanje skozi naravo – 17.30 Vse jasno – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Tedenski pregled sporeda – 18.25 Veselo v soboto – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Velika prilika – 23.00 Pop-Amadeus (podelitev nagrad avstrijskim popevkarjem).

Nedelja, 14. 6.: 13.45 Oče neveste, film – 15.30 Risanka – 16.20 Informacija, igra in radost – 17.05 Oče in sin – 17.40 Klub seniorjev – 18.25 Pogled in uganj – 18.30 Mi, družinska oddaja – 18.50 Loto, žrebanje – 19.00 Avstrija v sliki – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kurir carice, film – 22.10 Šport – 23.10 Nočni studio.

Ponedeljek, 15. 6.: 16.05 Risanka – 16.30 Oddaja za najmlajše – 17.05 Risanka – 17.30 Opica je v hiši – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Šport v ponedeljek – 21.15 Miami Vice – 22.00 Nekoč – 22.05 Smrt v poporodni dobi – 23.25 Jason King.

Torek, 16. 6.: 9.00 Poročila – 9.30 Angleščina – 10.00 Eugénie Grandet – 10.15 Tehnika upodabljačoče umetnosti – 11.55 Čmrliji, ogroženi specialisti – 13.00 Poročila – 16.05 Risanka – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Oddaja z miško – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Znanjopolitični report – 21.08 Pogled in uganj – 21.15 Dallas – 22.45 Kaj si pa delal v vojni, očka?

Sreda, 17. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Francoščina – 10.00 Zaljubljeni (igra v angleščini) – 10.30 Naša mala farma – 11.20 Živali in miti – 16.05 Risanka – 16.30 Lutkovni oder – 17.05 Risanka – 17.30 Obalni piloti – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Viktor Charlie kliče Limo Sierro (1) – 21.45 Kaj počne mrtev pes z biftekom? – 23.20 Magnum.

Četrtek, 18. 6.: 14.40 Darilo neba, film – 16.00 Risanka – 18.10 Helmi, prometna vzgoja za

otroke – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.50 Šport – 20.15 Večer z Joachimom Fuchsbergerjem – 21.45 Lučajka blata, avstrijski film – 22.45 Gledališče v šotoru – 23.30 Arnold Clementschitsch.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 12. 6.: 17.15 Odprava v živalski svet – 18.00 Tedenski obzorik – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Saj še živim – 21.15 Čas v sliki – 21.45 Šport – 22.55 Tajnost letčega hudiča, futuristični film.

Sobota, 13. 6.: 13.55 Konfrontacije in srečanja – 15.55 Iz parlamenta – 16.55 Roza in Rozalind – 18.00 Dogodki po svetu – 18.25 Nogomet – 19.00 Za prijatelje filma – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Nisem morilec, film – 23.15 Rdeča zanka, film.

Nedelja, 14. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.30 Footlight parade – 11.15 Opera matineja – 14.00 Športno popoldne – 16.55 Narodna glasba iz Avstrije – 18.30 Brez nagobčnika – 19.30 Čas v sliki – 20.00 Wojček (opera) – 22.55 Mednarodni jazz.

Ponedeljek, 15. 6.: 18.00 Lindenstraße – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Podeljki zdravnikov – 21.35 Kulturne novice – 22.05 Žena pilota, francoski film – 23.45 Družina Addams.

Torek, 16. 6.: 17.15 Osnove podedovanja – 17.30 Orientacija – 18.00 Vroči obladi, mrzli polivi – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Skoraj neverjetno – 21.00 Novo v kinu – 21.08 Pogled in uganj – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Nogomet (avstr. pokal) – 22.30 Klub 2.

Sreda, 17. 6.: 17.00 Naše okolje – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Bill Cosby – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Jules Massenot – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Crack-droga smrti – 22.45 Lepi dnevi, avstrijski film.

Četrtek, 18. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 10.30 Teta Blandina, francoski film – 12.00 Ljubite klasiko? – 16.10 Gora Sinai – 16.50 Drombuševi – 19.25 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Viktor Charlie kliče Limo Sierro (2) – 21.55 1-2-x, nogomet in toto – 22.25 Moški v pušca-vi, film.

TV LJUBLJANA

Petek, 12. 6.: 17.55 – 0.00 Teletekst – 18.10 Poročila – 18.15 Dolga bela sled, 6. del – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Obzorik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.05 D. Nevin:

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA VSAK DAN OD 18.10 - 19.00

Petek, 12. 6.: Z radoživimi očmi – Pesmi V. Polanška „Seksomba“ – Janko Messner
Sobota, 13. 6.: Duhovni nagovor (mag. Ivan Olip) Voščila (M. Hartman)
Nedelja, 14. 6.: Za našo vas
Ponedeljek, 15. 6.: 25. matura na slovenski gimnaziji

Torek, 16. 6.: Halo, prijatelj! Partnerski magacin
Sreda, 17. 6.: Narodno-zabavna glasba
Četrtek, 18. 6.: „Vaša miza naj postane oltar!“ (P. Zunder)
Petek, 19. 6.: Koroški liki: Ožbalt Gutsman (R. Vospernik) Jezikovni pogovor (J. Messner)

Za KAT-avtomobile:
Gosta mreža črpalk
z neosvinčenim bencinom

Voznikom osebnih avtomobilov, ki že imajo katalizator, se ni treba bati da v Jugoslaviji ne bi najdlji črpalke z neosvinčenim bencinom. Jugoslovanski generalni konzulat v Celovcu nam je posredoval spisek krajev, kjer ga je mogoče kupiti. Kot je iz zgoraj objavljenega zemljevida razvidno, pokriva gosta mreža črpalk z neosvinčenim bencinom celo deželo. Maksimalna medsebojna oddaljenost teh črpalk je okrog sto kilometrov, kar pomeni za turiste, ki bodo svoj dopust preživeli v Jugoslaviji, dobro oskrbo. Predvsem pa ni pričakovati problemov na Jadranski magistrali, na avtocesti bratstva in enotnosti, ki vodi iz Slovenije preko Hrvaške in Srbije do makedonsko-grške meje in na vseh glavnih cestah Jugoslavije.

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tavriser StraBe 16.

Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tavriser StraBe 16
Telefon (0 42 22) 51 43 00-30/31/32/33
Telex 42 20 86 sndk a

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171
61000 Ljubljana.

Slovenska boksarja zmagala!

V nedeljo je boksarski klub Celovec na Žihpoljah izvedel prijateljsko tekmo proti ŽBK Maribor. V vrstah celovškega kluba sta nastopila tudi slovenska boksarja Franci Wieser (zgoraj desni) in Marjan Oraže (levo). Velja ju pohvaliti, saj sta z zmagama bistveno prispevala h končnemu rezultatu 9:5 za Celovčane. Številne gledalce je še posebej navdušil Franci Wieser, ki je v drugem kolu z veliko tehnično premočjo v izredno kvalitetnem dvoboju premagal svojega nasprotnika Matjaža Grdino. S to zmago pa Franci Wieser ni samo doprinesel k zmagi Celovčanov, temveč je bil za svojo borbo proglašen tudi za tehnično najboljšega boksarja dneva.

Tudi Marjan Oraže je tokrat presenetil z dosti taktično premišljeno tekmo, se pravi, da je, poleg svojih sposobnosti v dajanju silovitih udarcev, boksar premišljeno, kar smo doslej še nekoliko pogrešali. Njegovo tekmo proti Dugopoljaku je sodnik prekinil sredi tretjega kola, tako da je tudi on zmagal z veliko tehnično premočjo. Pa še to: Najkrajši dvoboj je imel Franz Orasch, ki je svojega nasprotnika Horvata premagal že v 20. sekundi.

Franci Wieser bo jutri boksar za „zlati rokavico“ v vrstah Mariborčanov v Ptuj, 20. junija pa proti BC Asconi (Švica) spet za Celovčane v Vetrinju.

SAK potrebuje še eno točko!

Minulo soboto je SAK gostoval pri moštvu iz Irschna, kjer je v jesenskem delu prvenstva podlegel z 1:0. Jasno, da je trener Lojze Jagodič želel doseči revanšo za ta spodrsljaj, vendar tokrat igralci niso bili najbolj razpoloženi. Ker je Irschen v vigredi najslabše moštvo in SAK ni zaigral dovolj borbeno, so gledalci izid tekme lahko že vnaprej izračunali. V slabi tekmi so bili najboljši igralci Peter Stern, Ivan Ramšak in Marjan Velik, toda tudi ti trije niso uspeli odločiti tekme.

Osebn komentar po igri

Danes:
Peter Stern

Kako ocenjuješ današnjo tekmo proti Irschnu?

Igrali smo zelo slabo. Oboji smo prikazali v bistvu poletni nogomet. To je morda razumljivo ob dejstvu, da ne eni ne drugi nismo imeli več kaj izgubiti oz. pridobiti. Edino, kar je za nas pozitivno, je osvojena točka, s katero smo se približali osvojitvi drugega mesta na lestvici. Sicer pa je bila igra res zanič, prevroče je bilo, nismo imeli več prave volje...

Obramba SAK je najboljši del moštva, dovolila je vsega šele 18 zadetkov. Kako bi opisal svojo vlogo?

Jeseni se po težki poškodbi in operaciji nisem prav upal, nekoliko strahu sem imel pred dvoboji. Toda v igri proti LASK-u sem opazil, da laško igram povsem normalno. Da pa je bila prav obramba najmočnejši del moštva, mi je povsem jasno, saj nas je bodrila odlična forma vratarja Dalanoviča. Hkrati pa je treba reči, da smo lahko igrali v stalni zasedbi, se pravi, da smo bili vsi štiri – torej Franc in Lojze Sadjak, Aleksander Certov in jaz dobro uigrani, tako da smo radi igrali skupaj. Predvsem pa bi pohvalil še srednjega branilca Lojzeta Sadjaka.

Katera igra je bila odločilna, da SAK ne igra več za naslov prvaka?

Po pokalnih tekmah proti LASK-u smo zgubili tekmo v Šmohorju, čeprav smo prav tam pokazali našo najboljšo igro sezone. Po tem porazu pa smo spoznali, da za naslov prvaka nimamo več pravih izgledov. Vedeli smo, da Lienza ne bomo več dohiteli, s tem pa je pešala tudi naša motivacija.

Pa tvoji načrti za naslednjo sezono?

Imam sicer ponudbe od drugih klubov, toda če bo ostalo moštvo v bistvu nespremenjeno, se pravi če bomo imeli izgled, da se v koroški ligi borimo za naslov, hočem ostati pri SAK-u.

S tem remijem je SAK sicer še obdržal drugo mesto na lestvici, toda v zadnji prvenstveni tekmi mora doseči vsaj eno točko, kar pa proti, v vigrednem delu prvenstva, zelo močni ekipi iz Matreia ne bo tako lahko. V primeru, da bi mu v zadnjem kolu na domačem igrišču podlegel, bi ga WAC po točkah dohitel, ta pa ima povrh še boljše razmerje v golih, tako da bi zdrknil na tretje mesto. Torej bo treba počakati prav do zadnjega kola, preden bomo lahko zabeležili dokončno uvrstitev SAK v letošnjem prvenstvu koroške lige. Vsekakor pa bo 2. ali 3. mesto doslej najboljša uvrstitev v zgodovini kluba.

Šmihel zdaj šesti

V spodnji ligi-vzhod je ASK Šmihel nadoknadil tekmo proti Weitenfeldu, predzadnjemu na lestvici. Domačini so bili ves čas v premoči in tako zasluženost slavili. Njihov napadalec Dieter Ramuš se je kar dvakrat vpisal v listo strelcev, za tretji gol pa je poskrbel Močilnik. Šmihelčani bi lahko zmagali še višje, toda vratar gostov je bil hkrati tudi njihov najboljši igralec.

S to zmago se je Šmihel povzpел spet na zaželeno šesto mesto, toda ima močno negativno razmerje golov (-8). Poleg tega gostuje v Šmihelu konec tega tedna do zdaj prvouvrščeno moštvo ATSV Wolfsberg, ki s Šmihelčani gotovo ne bo imelo usmiljenja. Zatorej bodo Šmihelčani do konca prvenstva le težko obdržali šesto mesto.

Športne vesti in športne termine najdete tokrat tudi na sedmi strani našega lista!

ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH

Wolfsberg osvojil pokal

Proti vsem pričakovanjem pokalnega finala nista odločila wolfsberška legionarja iz Celja, temveč domačina, brata Fritzl. Nekaj dni pred finalom sta bila Božo Štucl in Franc Pešec še v odlični formi, saj sta v prijateljskem srečanju na Madžarskem premagala dva mojstra FIDE. Proti Kaspretu, ki ima letos neverjetno serijo zmag, pa je Štucl doživel svoj prvi poraz na avstrijskih tleh. Obratno pa je na drugi deski Pešec prav tako suvereno premagal Hoffmanna. Kazalo je že, da bo južnoligaš ASK zlahka opravil s spodnjeligašem iz Wolfsberga, toda Keuschnigg je proti Klausu Fritzlu dosegel samo remi in Hipfl je v časovni stiski že dobljeno pozicijo proti Piusu Fritzlu izgubil! Finalna tekma koroškega šahovskega pokalca: ASK Celovec : SG Wolfsberg 1,5:2,5.

Preteklo soboto se je začel drugi mednarodni šahovski turnir v Bad Kleinkirchheimu. 62 igralcev iz Avstrije, Jugoslavije, Madžarske in Nemčije tekmuje za lepe nagrade (prvo mesto 12.000 šilingov) in za elo-točke. Favorit turnirja je Sarajevčan, mednarodni mojster Nedeljko Kelečević. Najmočnejši koroški igralci so Jochinger (Pošta), Bürger (Špital) in Turian (KSV-Celovec). V imenu Koroške šahovske zveze je udeležence pozdravil Ivan Lukan.

Regionalna liga-jug, v kateri tekmuje 6 koroških in 6 štajerskih ekip, je skoraj celo letošnjo sezono izkazovala enako stanje: na prvih dveh mestih sta bila dva koroška kluba, nato so sledila vsa štajerska moštva in proti izpadu so se borili spet samo Korošci (in vzhodnotiroliški Lienz). Najboljše izgleda za naslov prvaka je imel ASKÖ Bekštanj (Müllneritsch,

Bergen, J. Gallob, Grom), poleg Admir iz Beljaka pa je Post-SV (Deisinger, Jochinger, Reiter, Kornprat) veljal kot kandidat za izpad. Naključje je hotelo, da je igral Bekštanj v zadnjem, odločilnem kolu proti Pošti in šahisti so vedeli, da lahko že pol točke odloča o naslovu ali izpadu! Srečanje se je končalo neodločeno 2:2 v veselje poštarjev. Hartberg je postal prvak (Št.) samo zaradi večjega števila moštvenih točk; nazaj v deželno ligo morata Beljak in Lienz.

Končna uvrstitev – južna liga 1986/87: 1. Hartberg 25,5 (16); 2. Bekštanj 25,5 (14); 3. Waagner-Biro 25,5 (13); 4. ASK Celovec 25 ... 9. Styria Graz 22; 10. Post-SV 19,5;

Deželno zborovanje predsednikov in sekcijških vodij koroških šahovskih klubov bo letos 13. junija v stari delavski zbornici. Za Slovensko športno zvezo se ga bosta spet udeležila sekcijški vodja Ivan Lukan, ki ima dvojno glasovalno pravico, saj je tudi član predsedstva šahovske zveze (KSV), ter Franci Rulitz, ki je bil v pretekli sezoni nadzornik tretjega razreda-B. Zvedelo se je, da bo Lukan ostal v predsedstvu tudi v naslednji delovni periodi, ker je pred nedavnim prevzel referat za tisk. Novost v naslednji sezoni pa bo, da bo KSV odpravil t. i. meč-točke (moštvene točke), se pravi dve točki za zmago oziroma po eno za neodločen izid. Za lestvico bodo štele samo še točke iz partij, kot je to že zdavnaj običaj v južni in državni ligi.

Rešitev naloge št. 20

17... Sd5!! Črni je s skakačem napadel belo damo in odprl lovca. Sedaj bi na 18. ed5 sledilo 18... Lh4 + 19.g3 Dg3+! 20.hg3 Lg3: + mat! Pred izgubo dame in grožnjo z matom se je zato beli vdal!

Zadnja vest

Nogomet: Italija – Argentina 3:1.

Zagreb, glavno mesto Hrvaške, bo od 8. do 19. julija 1987 gostitelj 14. univerzijade. Maskota teh študentskih športnih iger je večerica (majhna slika), stalna gostja zagrebških parkov in gozdov v okolici mesta, ki ima že več kot milijon prebivalcev.

„Mladina za mir na svetu“

Ivan Lukan

Hrvaško glavno mesto Zagreb in z njim Jugoslavija bosta od 8. do 19. julija 1987 v središču svetovne športne javnosti. „Mesto heroja“ bo namreč v tem času gostitelj 14. univerzijade. Univerzijade so študentske športne igre univerz iz vseh kontinentov in se vršijo vsaki dve leti.

14. univerzijada v Zagrebu je že zdaj preseгла vse rekorde prejšnjih tekmovanj. Število športnikov je naraslo na več kot 6500, število funkcionarjev in trenerjev znaša okrog 2000, akreditiranih novinarjev – med njimi tudi člani uredništva Slovenskega vestnika – je okrog tisoč! Tudi

gledalcev bo toliko kot še nikoli prej v zgodovini teh iger: organizatorji pričakujejo okrog dva milijona ljubiteljev različnih športnih panog. Rekordno je tudi število prijavljenih držav, saj jih je nad 110.

Zagrebska univerzijada 1987 bo po dolgih letih tudi tekmovanje, kate-rega ne bo bojkotirala ena ali druga velesila v športu kot je bilo to pri olimpijadah v Montrealu, ko so manjkali Afričani, ali v Moskvi, kjer ni bilo predstavnikov ZDA in drugih zapadnih držav, in tudi v Los Angelesu, kjer niso sodelovali športniki vzhodno-evropskih držav.

„Univerzijada 87“ vključuje tudi največje število športnih panog. Poleg tradicionalnih kot so lahka

atletika, košarka, nogomet, gimnastika, plavanje, tenis, odbojka, so prvič uvedli tudi tekmovanje v kanu-sportu in veslanju. Za tekmovanje, ki se bo odvijalo v 12 različnih mestih na Hrvaškem, je na razpolago 41 športnih dvoran, 12 štadionov, pet plavalnih dvoran, 11 nogometnih igrišč, štirje teniški centri, trije štadioni za lahko atletiko ter novo zgrajeni center za veslanje in kanu-sport „Jarun“, ki leži ob Savi jugo-vzhodno od Zagreba.

Stroški univerziade bodo znašali nad 70 milijard novih dinarjev, to je približno 1,5 milijarde avstrijskih šilingov.

Avstrija bo na to univerzijado poslala 130 športnikov.